

hädgals i när västen jick brädgals i fönster jick den
medel i vändighet an "sommarska".

4. Kåken = stensen en önn allt ler eller kullerstens-
gals tins hel förändring an dessa utrymmen förtogs.
Så även i fönstagen.

4. 9 lms i gårdar i Näsby holms gods ersättes nästan
allmänst lergolven an tegelstensgals. Det var även vanligt
här vad beträffar best i fönstaga, men ej i stugorna.
9 gods och underlydandes gårdar i lms ersättes alla
gals med tegel, det var så begränsat tin gods
i så karaktäristiskt att det måste särskilt framhållas
i dylika gals fimm annu kvar delar i ena tid
an kockmatten, men väl rekelhäftet i därren stam-
pe de kan på den bara. Tegeln kunde vara lagd i
olika mönster eller så olika form så att mosaik-
mönster bildades. Också tegel med rikt slipad yta
i lmsgal fäng användes här för fönstaga gals i sådana
har på rmliga ställen fimm kvar an.

Leht II dnr: 44. ACC. NR. M. 8136: 72.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5 B. Perioden 1850 - 1900 års.

C. Aft angc tidpunkti för brädgolvens avlösnig av ler-
golven lätas sig ej göra då den pågick under hela peri-
oden beröende på folkets olika ekonomiska ställning.
Det förefallen ej som om man varit så traditions-
bunden i detta fall som beträffande exempelvis eld-
ständerna, utan ganska annorlunda och nya om man
kraft icke. Tegelslagsgolven i stugorna ä godset ha
funnits så länge någon nu borade minns, men även ler-
gola ha i äldre tiden funnits i de husa m. s. g. ihop med
den intensifierade tegelslagens bränningen i orten.

D. Före 1850 har det säkerst varit lagols i alla bnd-
gårdar i hus. i efter 1900 ha lagolsen i stugan varit
sällsynta men först så smärre och senare med an-
mär material i kök- & dylika utrymmen i samband
med omvandling av utrymmena.

6. Uppgifterna äro byggda på ena iakttagelser i gamla upp-
giften. Elvika Olofson född 1889 i Perny. Vpft. i d. 1941.

Järnspislar
behandla i
särskild upp-
sats om
eldständerna.
Se tillägg nr 2 i d.

Tillägg: Eldstäderna (jämsspisar)

Skorstennarnas placering i de olika typerna av bostäder
har ännu ej nämnts, men om eldstädernas utseende
och placering, när det gäller platens ekonomiska förhållande
utvecklingen i tiden i med avseende till bränslestof i
konstruktionen av skorstenar byggd, mellanbyggd i sluttbyggd, kan
man nämligen förklara och skada. För att därför söka ge en
sammanfattning av några eldstädernas konstruktion i utveck-
lingsstadiet under det senaste århundradet.

Öppen eldstad i stuga. Kommer i jäga här i riket.

Den stora öppna skorstenen, som uppträder i dagligt ljus:
Välkommen i denna är byggd i ena längans halva bredd
hade tjocka murar av råsten, smärre avsmalnande upp
till i med en avsaknad, synlig utvändigt i vindar, i ena
del då pipan var av tegel. Framtill var skorstenen till
största delen öppen med stödjemur vid sidorna i golvet
medstarkt under sten-golvets nivå (alla fästingar) man
gick in i skorstenen. Uppåt vilade muren på ett

Schl. II lista n: 44.

ACC. N:R. M. 8136:74.

2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

bolsten, lagon högt åt västra änden: när man glimder
åt böje sig. Här mera: stenstenen fanns vid ena sidan den
öppna il-stan där all mat lagades. Den kunde i senare
tid på småa ställen blödas med en järnsticka, då
man slapp il-foden för hälen. Något skydd mot regn
i ett oanippan fanns aldrig. Här fanns även hål för
eldning av sättnaglar eller någon primitivare eldstad:
stugan. Dör för denna eldstad fanns: senare till. För den
rings hål fanns lås-hållet för lockens avgång i se-
den wegen försett med rikt ask-hål. I gamla lås en
vanlig konstruktion med bakugnen delvis utan för fanns
bakarons-hållet, utan dör, rakt fram i fanns fram-
men var hål för denna eldning i den tredje sidan.
Fanns den ej utan den öppna eldstaden användes, var
den vid denna sida. Stora sättnaglar stett var även
hål för eldning i ett i rummet, något utskjutande sten-
vägg fanns i regel för alla eldstäder i stenstenen.
När man nått så långt att man ville ha ett ställe till

Schi II d. 47.

ACC. N. R. M. 8136:75.

3

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

as den inre delen as det första stuset i bekände stö-
utrymme flyttades skostenen något åt sidan, väg-
garna i längdriktningen trängdes ihop i skostenen och
ett par mindre stölar i ett bälte på loftet i gäst rum-
met byggades. Senare blev den även malare i färg
med dör (1880-90 tår) då blev även skostenen i för-
stuga färgad med dör. De kunde det utveckla sig
på möjliga ställen, medan det i andra förblev helt oför-
ändrat rekt ut både där det fanns en i två skostena.
När två fanns var i äldre hus den yppersta vägen med
öppningen inåt husets mittlinje i bakugnen mot gaden.
Gadans behugnas stölar var nödvändig för den ved-
brand som användes. Man brukade nämligen här resa en
trokägla över veden i kalmar i denna var precis så
stor, att när den brunnit var var uggen varm, i man
kunde också att klara uggen med något flammade
bränsle. Liden ut i rätta stället gades eldades ofta
bakugnen med bara kalmar, i den trängningen till ord

var obegränsad med detta material. Nedanförningen
i skorstenen under golvytan var för att på större avstånd
till ryggsken för avvägande av eldfara i för eldfarans
skull var även det tjocka lager sand som satta lag
omgå bakugnenas låga vattorpe under kalmtaket.
Innen blev bakugnenas låga i låga i veden avlöste.
Tas i kalen som bränsle, tegeln lustranen till vatten i
(= batter). Ytterst låg för aska eller rök fanns i gamla bakugnen.
Glets-muren = pammuren utgjordes av en kalorind
av grästas och lera muread upphjring vid skorstensmuren
med riden av lustrans-mur, förstärkt med något järn
säckas var smittad över som skydd, dels för uthållighet
skull, dels för att skydda muren när den blev våt, det
var bara lera, låg vilade kisteln på rina över. Någon
rökång runt kisteln fanns ej utan istället gick rakt
upp en bit i den tjocka skorstensmuren och så genom en
luga-hals ut i skorstenen. Där för det stora kyllena-
hollet fanns ej heller här. Det var som nämnts ej alltså

framman jarns i husmans ställen, den har i flera ställen skruats
ända in över schelskiftet i man har röjt sig med en öppen
eldstaden.

Den öppna eldstaden kunde i äldre tid, intill 1850-talet
utgöras av en bänk vid ena sidan i skorstenen, uppen-
barast av kullensten i ena utan rist. Lådan har i fattigare
hem i Krogodsen (Nasbyholmen) funnits ända in till om-
kring 80-årsringar minns de oss endast försett med en för-
dypning i mitten för elden. De öppna eldstäderna för minns
för 1890-talet i senare, hade man av kullensten vid vidorna
och över det stid av järn som låg över askrummet,
rist över detta med "ilsta" över denna rist, där asken
föll ned i askrummet under. Över ilstas ratten en större
eller mindre kols- och eller flera kokkärlens stöck,
när ej (1880-90-talet) skiva av järn jarns vilken var
hijden av kornfört när det gällde eldstaden i skorstenen
i endast under fags vis förskermanade. Vid regning väder-
lik drif i ratten påt plankor nedåt skorstens väggarna

Skilte boken 1: 44

ACC. N:R. M. 8136:78.

6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Över den som skötte vattlagning, i van man q i skötning
genom med spräng i skrapning, kom både vatten i den
som sprutade med den att bäst tydligen sprang ut omkring
spridningen, vatten ö m.

Skorstens riken även fläsket i för detta uphängning
fanns stänger inmurade en bit upp i skosten i van
fläsket lögade inne för i skening hindrade detta draget.

Rikelsen placerades på gabet i riken stid tjock i stenset
Fanns två skorstens riken i den yttersta.

Uppmärksamheten på stagan. Stada in på 1840-60-talet
har det förkommit att man i fattiga hem uppmärksam
genom att lägga torvsloden i en jämgylta, som placerats
mit på stogollet. På den jag varit från både H. Börsen i
Skumpen by. Från 1860-talet har man också se den att
murar in en jämgylta i väggen med öppning i en ännu
till stid för bränslet i skosten. Man kunde då sitta
direkt i gyltan i slapp riken. Denne uppgift är från Gärdsby
Under denna tid hade ju den som hade vid därtill sättnar

Skript II kista 1: 42.

ACC. N:R. M. 8136:79

4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Dessa ugnar hade flera utvecklings skede än garrungä.
 De tre vidorna med olika reliefen med oranskttycke i
 botten sttycke i ben av järn eller trä förblevo ju lika. De
lämna sammanhållna hos de äldre modellerna av utsträndiga
mer eller mindre utströdda skumar av järn eller messing,
hos de senaste av jalsar möradigt sammanhållna oran-
skt med sttycke.

9. början var hela ugnen öppen i eldrudd på botten. Dessa
ugnar var inåt stagan, mmod en avsats som stid-
hacket oms- lerad eller oms- lerad. Gynnade långt till ugnen
färsedd med rist (samtidigt med ilster?) i askkät under
sedan med dörr. Inåt rummet tråkorn här skåsen =
ett skip av plåt med trälock fäst med list, olika inred-
ning i ett med rum med dörrar panitien eller på vidan i ett
övre. Mycket var skule färsedd tröst bide matrass i hus-
geråd fick sin plats i skåsans överdel i i det under km.
inåt värmas i t. o. m. mält torkas i mindre skåle här hade
också kakelugnsstenen sin plats, som man värmede sig på

Seht. II hirt 47.

ACC. N:R. M. 8136:80.

8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

När man var farsen. Skästna hade olika form rak eller
buktig, utstyckeln olika vidlyftig. Utan på farns brocken
för upphängning av järnmal.

Sedan vidbranden följt stämde värde öfver upptagningen hem.
man vid blev slat, rather in en plit i sättagarna för att göra
hindra värmen att dränga derst ut genom rökhliden, man
satte det slag ö värmen måste dränga längst in i ugnen
innan den kom till dränga ut i skorstenen, man drog på
så rätt brasan att ge på en ing mesta möjliga värme.

På när man började ersätta dessa ugner med s. k. skäg-
ugnar drog somliga, särskilt i skogsområdet, där man ej
gärna drogas gammaldas - kockeloner, ett litet i dem
svenskycke i försig den med rök, så att den kom att i någon
man kom att likna en skägugn. Det blev rök blimning i
bakelugns luf i stället för slättens skiss i hela övestycket
gick nästan åt till detta. Man hade fast vid Tors eldning.
Här i övergångsbygden blev det vanligt att man i små hus
hade rather en liten pepskantig järnspis, där man antaga

Leht II lister 1: 42

ACC. N.R.

M.

8136:81.

9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lät viest göra en väng ut: vängen i sedan in i en murad
rökgång: rättugnen, eller också tog man en häst i sidan
på rättugnen i ledde den in där, eller också gjorde man på
så sätt att man ledde rättugnen ena sida på träsen i mu-
rade i det tomrum som upptogs med till med häst för
viest. På den "komngen" eller "dröftningen" laget med
huvudet beqväm: skorstensmuren på ställen jag vet in-
till för en testat är sedan i en ugn sida med häst för
viest sig jag för en par dagar sedan just i i bakh.
Dessa jämspistlar med en bokhär i utskida var de första
eldstaden man eldade inne från stugan om man g med-
räkna glöden i gyltan i de gårs en god väime.
Påträffande visade Tycker jag mig ha gjort den iaktha-
gelsen att de varit allmänna just här, de ingen rätt-
ugnen här på 1890-talet saknade också, men den ibland
saknades annat i: nydrästa delen av huvudet i Boste
jerklöge där rättugnarna vid skelräftet om allmänna
saknades helt, där var det bara ugnen med ens-led

Felt II hist. n: 47

ACC. N.R. M. 8136:82.

10

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Många hölls i det längsta fast vid sättargräs i stagan (intill 1920), men det fanns också de som ersatte den med enbart kötspis med 2 bokhåll i i husmanställen om-
vandlade till ganska allmän staga på 1890-talet till då nu-
lärting mellan staga & bänk. Andra åter detta med denna
tid upp kötspis: stens som kom att heta bänk, med
den utan omändring och till slutning som förut nämndes
stenstenen, ofta var det bristen på drag som föranledde fram-
ombyggnad i till slutning av densamma.

4. På 1840-talet de stora låga smida järnugnarna
i bruk i för att på drag; dessa måste man, där den öppna
stenstenen fanns kvar, mura ett i i inuti denna en-
opp-stickare. Det fanns platser, i gårdarna i omman
där gamla "morri" legade, där man då ännu inte gått
ifrån matlagningen i stenstens eldstad, där stod man
vid ruden av uppstickaren & lagade mat; det gammaldags
mörka köket med kullerstensgolv medes den moderna
järnugnen bodade i stagan i "kava-kammaren" ruden.

Skript II Lista nr 44

ACC. N:R. M. 8136 : 83.

11

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jättens grott. och med uppstickare som pysslad.
En stor öppen stensten i baket i en stor inmurad
järnspis utan drag i en stuga alldeles som en sån var
en gammal vanlig typ i de mindre gårdarna i denna över-
gångstid, då alla slags kombinationer av fjäll-
stallningar förekom samtidigt på gammal stång
konstruktions i detta ämne till befolkningarna i full
övergång till det nya. I intet har gammalt i nytt gripit
på in i vartannat som just här.

Sättningen som står stadigt i för år på bergslösa
flor riktiga vorgeborn då de kommit att stida på senare
tidens brädgolv: "fjella-gale". Den del som stödde i muren
satt fast i nedre kanten men den yttre kanten som vilade med
bensen mot golvet tyngde så att detta vickrade i ugnen
kom att luta mer och mer i släpp muren upptill i det här
och att hela ugnen vickrades så i ramlade utåt golvet.

Angående sättningens plats på anföras att den första
tidens stuga vänd utåt stugan var detta var det enda rum

Schl II kista 1:42.

ACC. N.R. M. 8136:84.

12.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

som uppbärmer, men när man ändå om i som vill ha
kammarer uppbärmer kom den att bli: en back: på ggen
rekt fram eller snett berende på en kammarer utfjorde
as en bit as stagan eller en utrymme vid sidan om.

Kammarstagan förblev utan eldstad, därav kammarer li-
kasi, den yde mer in genom gluggarna i invändiga
niskade att pyssa fast. där drög kammarer ej var i närhet as stadi.
De kringliga tjänarna som lågo: det dragiga stället med
den öppna stenstenen ö öppet ut åt de stora utrymmena
stufvor hade det ej bättre. At de ställen i Gårdstös där
de hade en påstängt bås bredvid bakugnen: "ytterstället"
kände de det skönt när det bakats, men när det var lög på
den kalla platsen kunde det kända att tjänste/lickan när
det var kallt lockade in handhunden på att på lite värme as
hans påls. Hållningstanken i stuga eller kammar var bursen
barnaste plats.

Min mor Kama Bergqvist född 1847: Paus ö Ola Persson född 1895
i Gårdstös ha lämnat de uppgifter som beröra den här jag ej jäla
kammar till. Elide Persson född 1889: Paus uppt. i skt 1941.

ACC. N:R. M. 8136 : 85.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Elida Ahlsson

Härad: Wemmenhög

Adress: N:5 Benstorp Helsing

Socken: Vela häradet

Berättat av: Egne iakttagelse

Uppteckningsår: 1941

Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fig I Olika byggnads material

- a Tändig klint vägg. b Hålsfändig med synliga väggstakar
c Hålsklädd klint vägg. d Murad vägg i korsvirke. e Sten
sten uppförd vägg utan väggstakar. f Bjälrad ribbad vägg
av lesten i korsvirke (1880-90-talet). g Lådan vägg klädd med trä-
der på lock (1880-90-talet). h Lådan vägg med tillfäst järnstaket med
dubbel mur i stället för den klinta väggens tjockare basyta.
i "Ryggstia" för takårens lösa kalm i sak anordning (äldre typ).
j Hålsstak i fast bindning med källor o björ o vadsburet tak

Fig II Korsvirket

- a Stolpe redd på kanten med inskärning för löshultet med
ribba, bjälke med murad tapp för lejd i spärstöd o för väggens
tjocklek med tillfäst. b Stolpe på insidan med löshult o lejd
c Stolpe på utsidan, d lejd med hål för stolpe o stakar e löshult med hål

Fig II: 2

Skriv endast på denna sida!

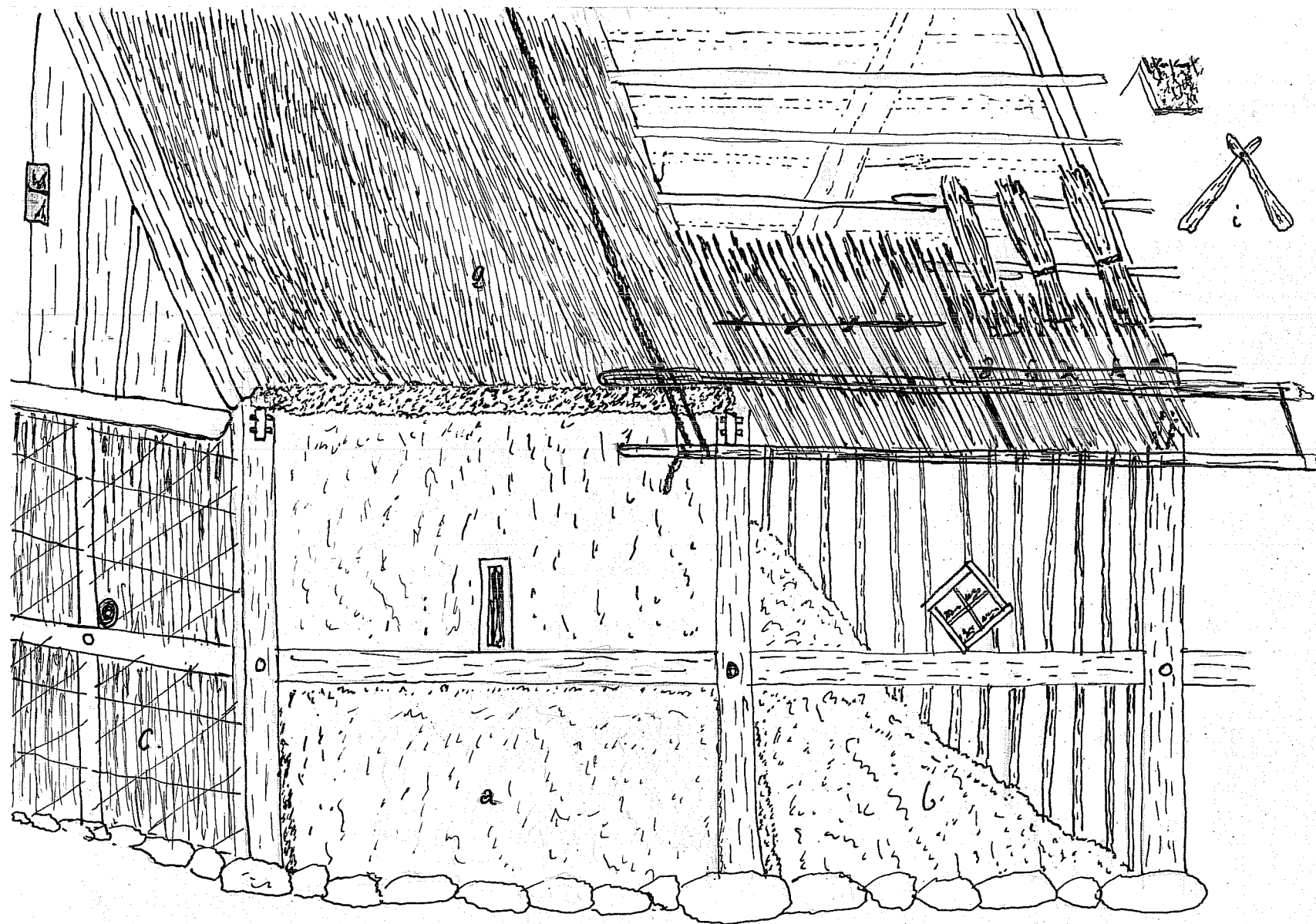

Fig I

M 8136:86.

ACC. Nr.

M. 8136 : 87.

Landskap: Skåne

Härad: Wimmerby

Socken: Ulla häradet

Uppteckningsår: 1941

Upptecknat av: Eliido Ahlsson

Adress: nr 5 Sövestra skugg

Berättat av: Egna iakttagelser

Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVLogar och takhöjning.

Jfr Loh II: 19

Fig I Vanlig gavel eller fränvägg med kana-bjälke.

Fig II Loge med lo-pall sedd från sådesgolvet.

Fig III Höjning av taket a vägg där den nye bjälken
lagts ovanpå den gamla med borteliminering av förekom-
mande snedhet = i vägg.

b. Bjälke inne i rummet som lagts ovanpå bjälken, den gamla
har borttagen, tapparna i stolpen bär upp den, ibland
med kvar sittande bjälkmedel - de väggarna g. beintas av repa-
rationen. Vanligt sätt att tija taket inordigt utan att tija efter
takets bär i bäringshus i stället, ofta g. alla rum i bäringshuset omfattat.

Skriv endast på denna sida!

M. 8136.88.

Fig I

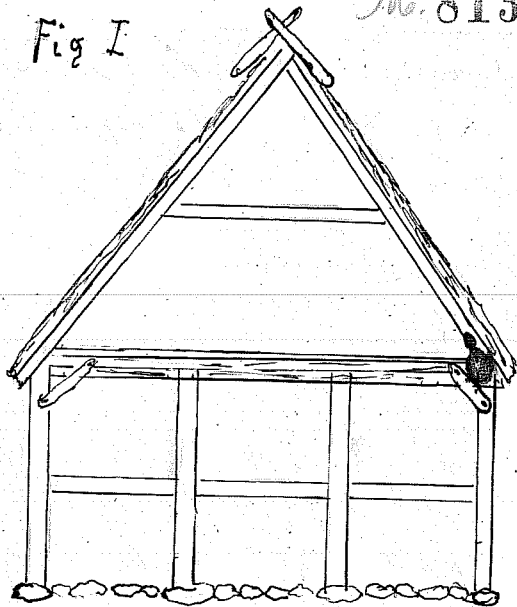
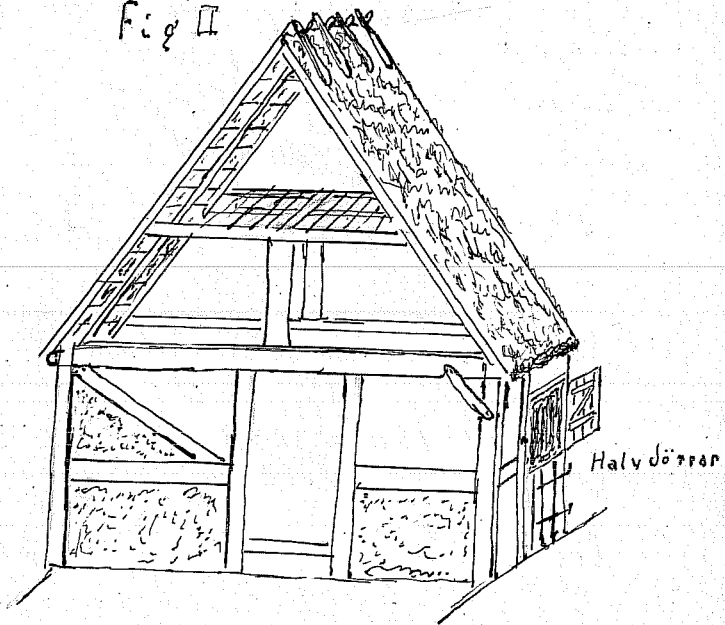
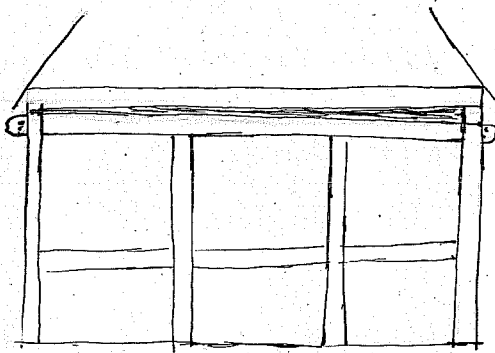

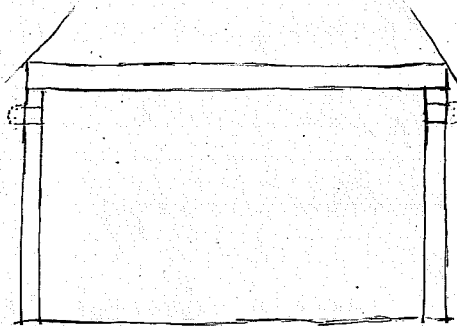
Fig II

Halvdörrar

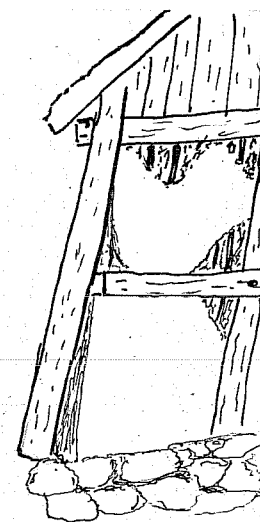
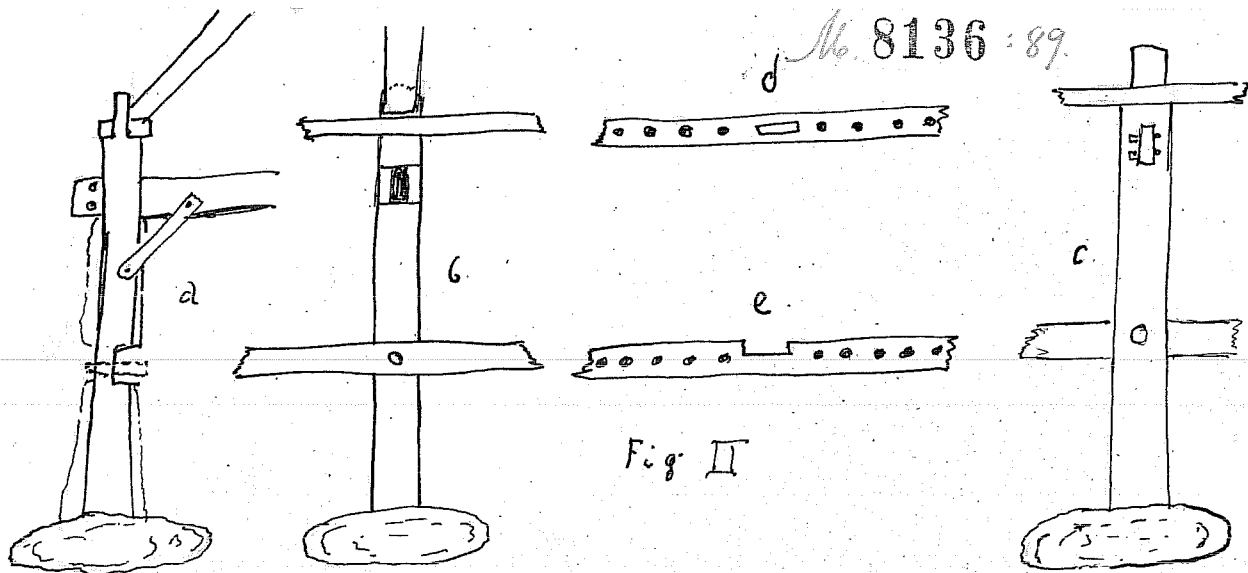
a

b

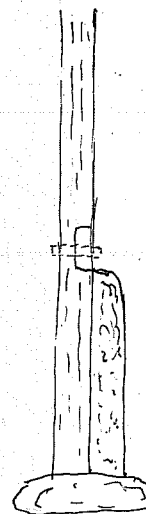
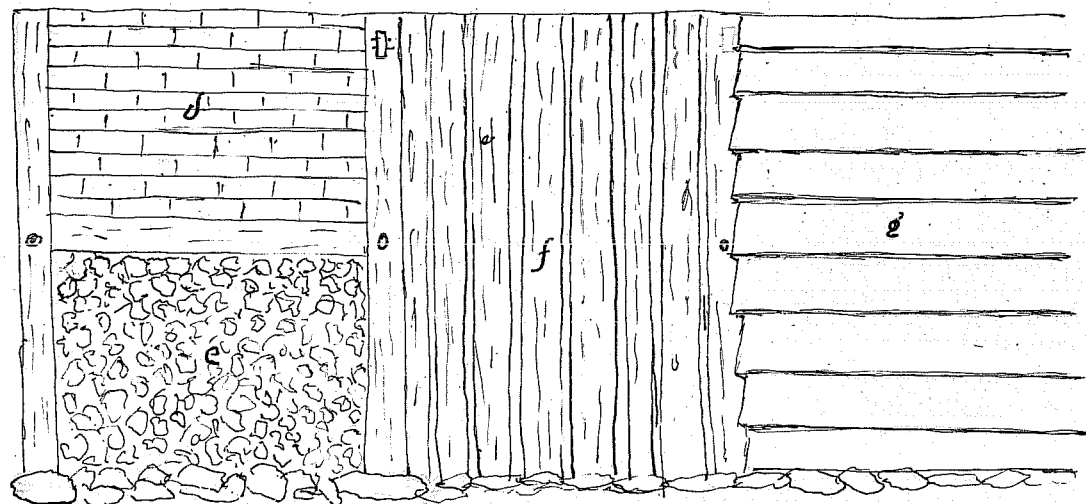
Fig III

No. 8136 : 89.

vanlig syn.

Fig I

ACC. N.R. M. 8136:90.

Landskap: Skåne

Härad: Wamnenhögs

Socken: Lela häradet

Uppteckningsår: 1941

Upptecknat av: Ellida Ohlsson

Adress: nr 5 Benström Skump

Berättat av: Egna iakt. äldre uppgifter

Född: år 1844-48 i Skump i Gäddstora

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fig. I Jämför gamla tideis skorsten med eldstäder, på en vägg.
Har gjorts "genomskärning" för att ge en inblick i vad som fanns där.
Ladd frånifrån. * Flåket i isk i skorstenen.

Fig. II Tvär-genomskärning av hus med bakugn, skorsten, nyare
eldstad med askrum och stens. Lågg märke till skillnaden i golv-
ytan i stens o skorsten. * Kål för eldning av sättnaglar. * Bakugns luts

Fig. III Blandning av gammalt o nytt uppteckare murad i den öppna skorstenen ^{1890-talet}

Fig. IV Primitivaste medel för stugans uppvärmning in på 1850-60-talet

Fig. V Förste kända sätt att utifrån värme upp stugan. Gäddstora in på 1860-talet
en ersättare av sättnaglar för fattigt folk, vanlig järnpytt med ena ända b.

Fig. VI a Anordning där huskålen var liten med järnpytt med isgång i
sättnaglar ^{1880-t} 1890-talet o fram till 1900. B. sättnaglar frånifrån o. från sidan
ganska vanlig kombination här hos undantagsfolk o mofolk.

Fig. VII Modernisering av sättnaglar i stugor byggda på 1880-90-talet. Här skå-
lar denna två. för bakugns luts. * Skriv endast på denna sida! * Tidens nya bakugns luts o. bakskåp i tiden m.

Jfr Kåten.
II: 24- II: 29.

M. 8136:91.

Fig. I.

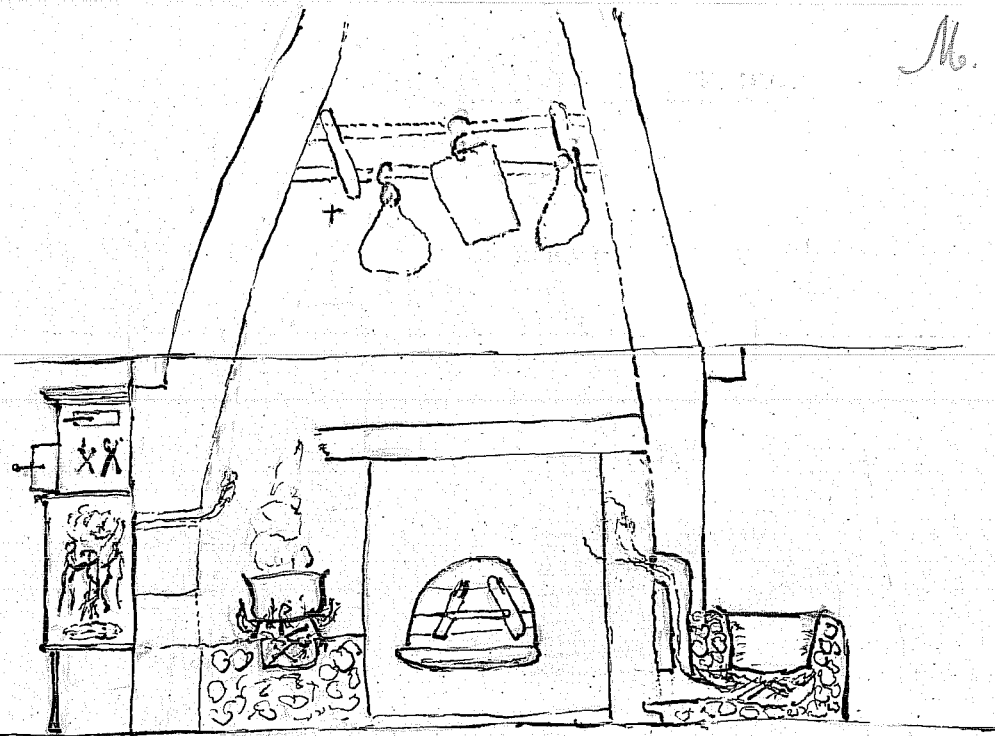

Fig. II

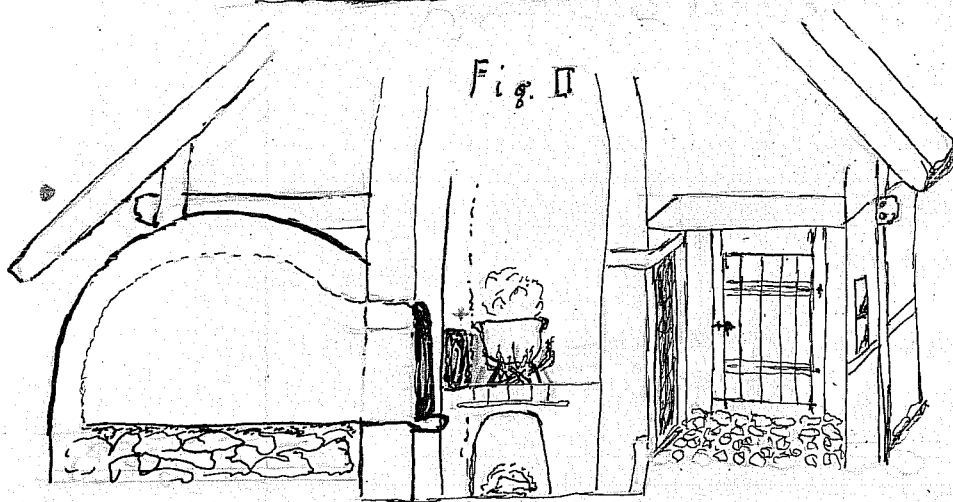
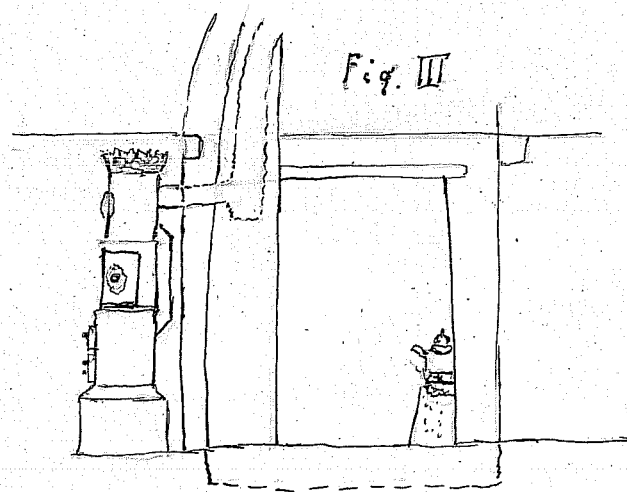

Fig. III

ACC. N.R.

M. 8136

92

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

Ellida Ohlsson

Härad:

Wommehögs

Adress:

N: 5 Spens try. Skum

Socken:

Lela häraden

Berättat av:

Egna i skotta gleser stens upp.

Uppteckningsår:

1941

Född år

1842 - 1855

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fig I Sättu g n e n s ursprungliga typ helt öppen med oldnings-
hål o hål för röken, "kachelugns ler" o kachelstens- lös sten
att värmas sig på

Fig II Förbättrad sättu g n med bättre tillkomtagande av värmen
1. rist. 2. dörr o eventuellt med insatt plåt 3. 4 askhål 5. skåpa.

Fig III o IV Blika arrangemang för rökgång för jämspis 1. IV

Fig III Inngått hål i sättu g n e n s sida

Fig IV Hålet åstadkommet på så sätt att ena sidan av ugnen lagts
på kant o försett med under murat igen med hål för jämspisens rök o
den ena ändan av skivan murat in i väggen.

Skriv endast på denna sida!

2.

M. 8136:93.

Fig I

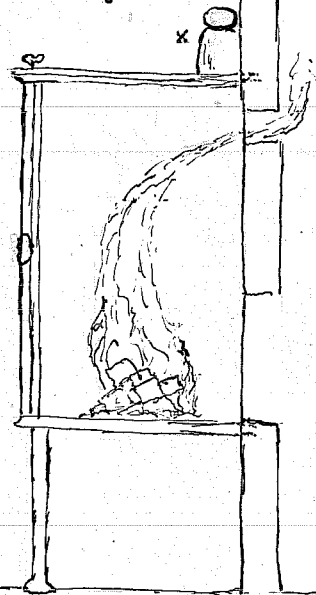

Fig II

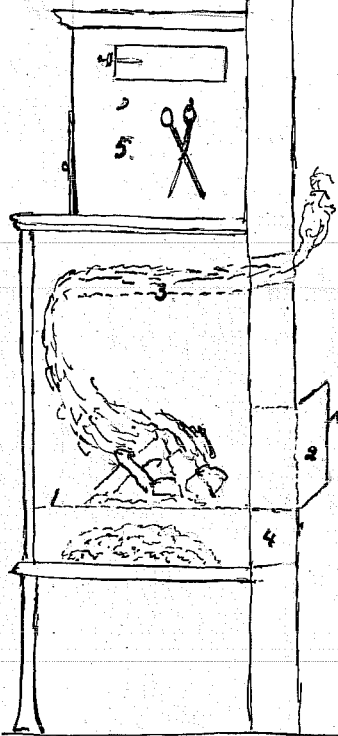

Fig III

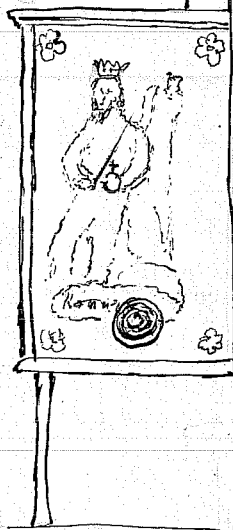
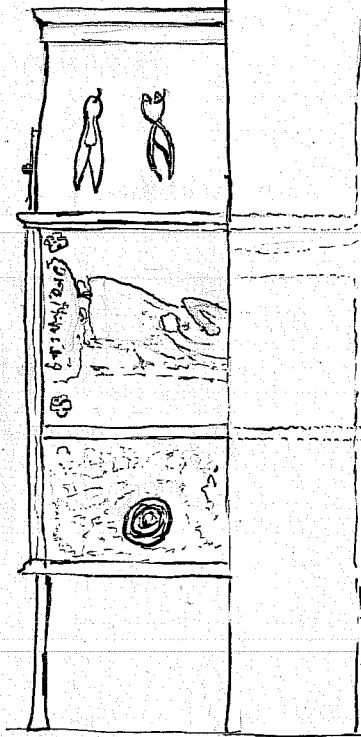

Fig IV

ACC. N:R.

No 8136:94

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Elida Ahlsson

Härad: Malmöhus län

Adress: 2:5 Söndertorp

Socken: Skerfva n. fl.

Berättat av: Egon Isaksson

Uppteckningsår: 1941

Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVOlika slag av skjul.

Fig I föreställer ett skjul vid en vägg för div. udskes o. d. med:
äldre tid, Tak av halv, i senare tid av den lättare spånen
på stolpar, utan väggar.

Fig II föreställer ett bäggerskjul från 1880-t i undantagsfall
1890-talet, ett riktigt halvtak utan väggar. En del hal-
vskottiga bäggar bestod endast av stolpar eller den utgjordes
av en stenmur minus väggar.

Fig III enkelt skjul av mera tillfällig art, bygges upp av pil-
grenar över det man ville skydda eller att ställa in saker
inuti som man ville skydda för vatten, Tak av lön halv.

Fig IV föreställer gås-kärr vid vägg av pil-pinnar, där gåsarna
läggs in för natten för gödning.

M. 8136:95.

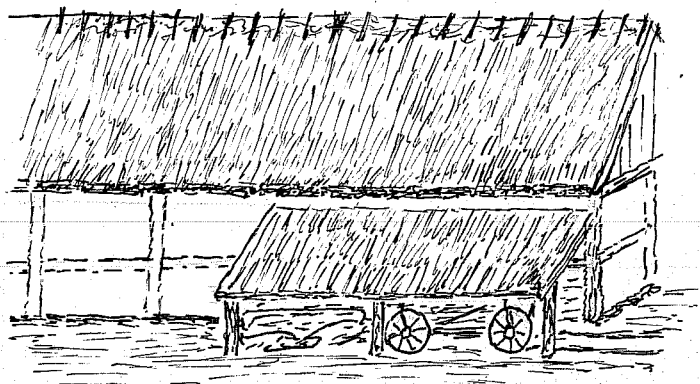

Fig I

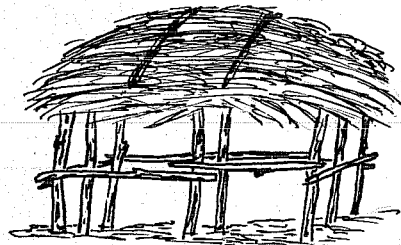

Fig III

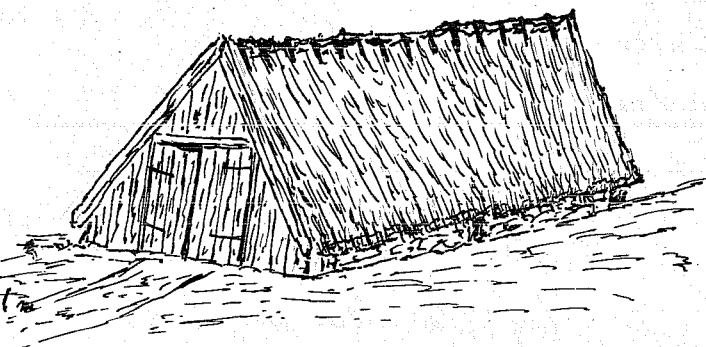
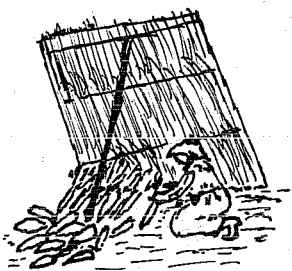

Fig II

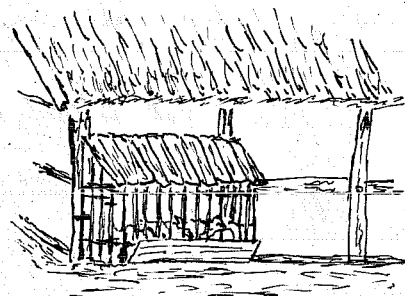
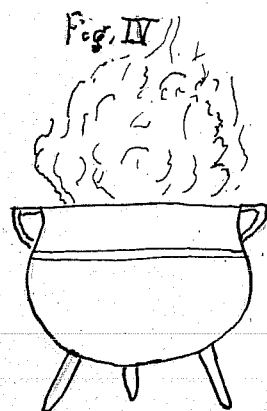

Fig IV

Flyttbart skak och hat
allmän i. b. b. u. k
vid rotfrukts upptagning
på 1890-talet.

No. 8136:96.

Fig. V

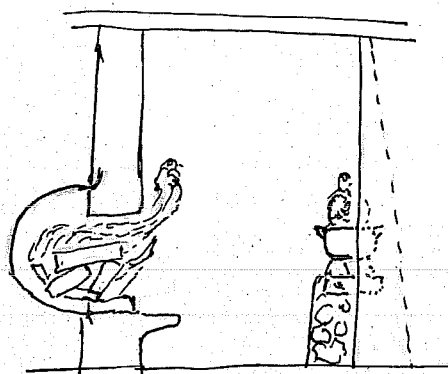
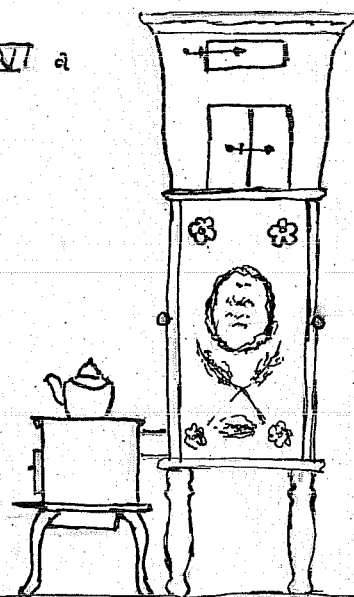
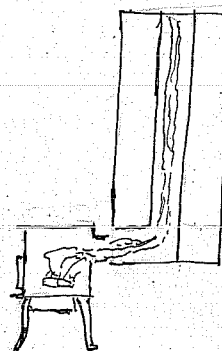

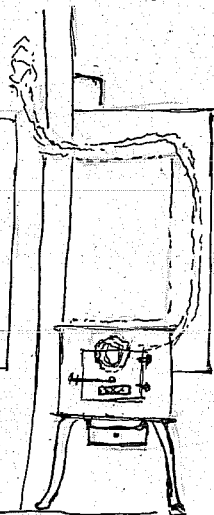
Fig. VI a

b.

c.

ACC. N.R. M. 8136:97.

Landskap: Skåne

Härad: Wommeshögs

Socken: Svenstorp & Skump

Uppteckningsår: 1941

Upptecknat av: Elvika Andersson

Adress: N° 5 Svanstorp Skump

Berättat av: Egna i skriftligelse

Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Omstående teckningar visa de i detta vanliga husmans husens utseende i slutet 1900-talet.

Vanligaste ändringen är typ I var att man flyttade förstugan (b) av Typ II dels detta i dels att man gjorde en ingång till skorstenen i skuret, som betecknade istället avskilda löge, i färdiga öppningarna i förstugan.

Varje öppning har i regel varit 3 alnar, men husens bredd kan variera mellan 2-4 alnar invändigt mått eller 10-8 alnars bjelkar, höjden kan variera. Taket höjts, vilket gjordes överallt, g. varit över 3 alnar till taket. Ofta har det varit ett steg ned i förstugan g. endast i fall sådana som i Smolby by (se sista bilden) utar även i slut mack.

Halv kläddel som skydd för den klinta väggen överallt, eller endast i för regn ömsidigt utbatta sidor både in mot skelshiptet till ordningen men är nu alldeles försvunnen, endast fragment finns kvar.

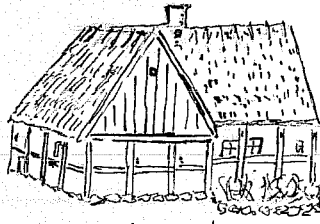
Många hus var flyttade från en plats till en annan. Alla husens i närheten ha haft sin markering på de nämnda platserna.

Skriv endast på denna sida!

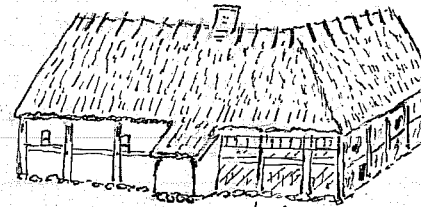
8136:98.
Hus med eller utan kö. 2 längor (vanliga)

Från sydöst

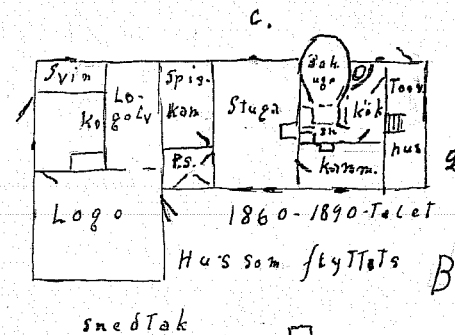
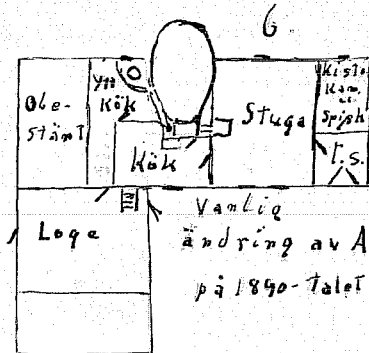
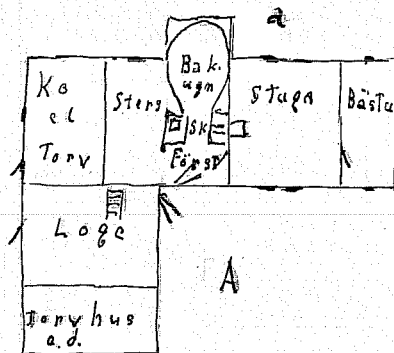
Från sydväst

Från nordväst

Snedtak allmänt i stället
för gavelspets

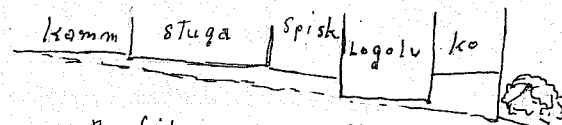
Typ I

Abst Huset följer markens lutning

Typen från nr 24 Skurup

intill 1900

Profil av ovanstående från nord
från nord

ACC. N.R.

M. 8136:99.

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

Elida Nilsson

Härad:

Wimmerby

Adress:

2:5 Boenstrup

Socken:

Skurup

Berättat av:

Karna Bergkvist (född i Skurup)

Uppteckningsår:

1941

Född år

1844

i

Skurup

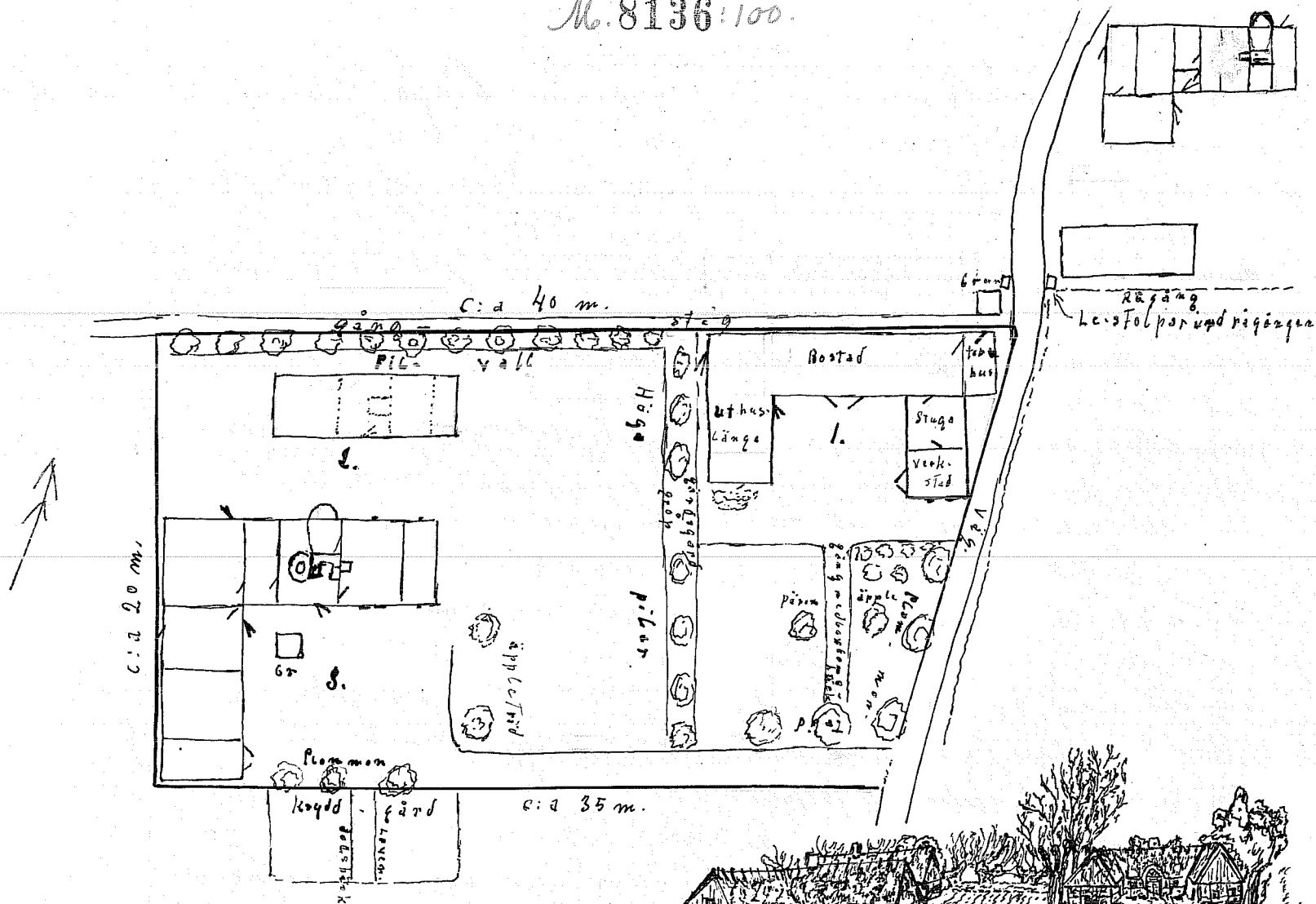
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Omständelse Teckning visar bebyggelsen i sydligaste hörnet av Skurups socken, sedan om
nr 24 Skurup i en jordskift som blev över när Rutger Skaddelev delade upp socknen i hemman
på 40 Td. De övriga 2 1/2 Td. förpantades han bort på 150 år i 3 skilda gårdar.
För denna bebyggelse längrätten väntade förslaget först den lilla längrätten, sedan
genom delning av ploten, den större, som blivit tydligt spår av att vara ett flyttställe.
Eftersom den varit spår av att ha varit flera gånger användad, i synnerhet för b.o. m. spår
efter eld. Dessutom har man för 1820, men uppförts efter 1896 då utskiftningen
skedde. Det lilla huset ligger i början av 1850-talet i den större (som om varit hem) 1929.
Gården till höger, som alltid kallades "det gamla huset" var en obestämd ölder,
i dess inredning minns jag endast delvis i den intressanta stöden för den, då den är
bort från andra. Där bodde efter vad jag vet för familjen, i dessutom fanns där
ett hus med plats för en i går, samt bäckare och stald från till 1890-talet.
När det blev 1896 försköttes den gästfäst till tre längrätter som fanns på den lilla
gård som uppfördes. Ytterst fanns en riktig villavärd av samma slag som stället
fästet med färd i jordskift utan stam. Några ställen samt stängsängarna i gräs
stället de olika ägarna åt. Tidigare med påttäckta bärbuskar och bottenmark köck
fanns vid östra stället i byggnaden med ladan delvis kända, mygga botten, saltis
isop, finkar, mejrar, mjölkst i gyllerlock fanns vid andra stället (närmast kare)
Stallet bebyggelsen uppfördes på 1820-talet. Där bodde fästet och i öst
mellan Skurup i Skurup i Skurup. Det har varit vid en bogen de ställen av stället.

Skriv endast på denna sida!

Om de östra
husets inredning se
husets hus nr 2.
Skurup.

M. 8136:100.

Bebyggelsen i sydligaste hörnet av
Skump socken nr 24 under förra hälften
av 1800-talet.

Tekning ur minnet och efter
hörögen.

ACC. N:R.

8136

101

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

Elida Ahlsson

Härad:

Wimmerby

Adress:

n: 5 Branstorp

Socken:

Skurup

Berättat av:

Egna iakttagelser.

Uppteckningsår:

1941

Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fig I utgör en teckning av minnet av en gammal gård norr om Branstorp, som den såg ut på 1890-talet, minnet är dock helt i brust och är något fel, men den förtedde så iöfverordning. Skog och jättar i de gamla värdarna. Den var helt blottad med kallar i väggarna i gammalsten och skadade i stenen, trä och buskar fanns i endast något kurrigt plommonträd och några små buskar i ett stensöte vid vägen, enda prydnad var den lilla "Tappan" med stora jättar med några blommor i högh och med gullkappan. Men tycks i ha satt det värde på träd kring husen i skogs bygden, varken denna gård för rektor, som var i skog för träd, jämför med gårderna på Lindby av samma ålder i andra bilderna, som står vid skolskifet, där husen dotades helt av träd. Lögga där nästan till gårdens värdträd en kastanj som överskuggade hela gårdens planer, men utifrån skymdes, även den, av de stora almarna. Fig II Gården i Fig I har i stort sin branstorp utan ägts först av ägaren av Berdala i sedan, vid mitten av 1800-talet och något därefter av Bruch på Rygge. Namnet Boden skall den enligt sägen ha fått därav att den jorden fanns av bod dit man, när djuren hölls i gemensamt bet, jorde dessa för att släpa dem åt; här i närheten (vid Björna kyrkan) stöter nämligen Skurups socken samman med Böninge och Plimminge i våra dagar som med Genarp.

Samma gård har alltså varit berörd av Bruch och de som myckan av så sken. Skriv endast på denna sida! Huset togs till sig på nära och har varit en gammal lund och de i kallar väggarna. Gården i öfrigheten, de stonarna, en från stonarna till de gamla kallar väggarna.

M. 8136:102.

Fig I a.

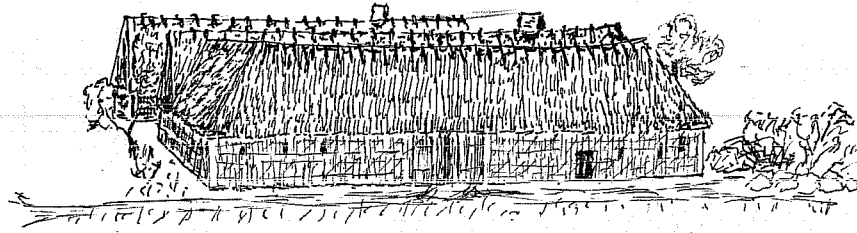
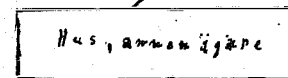
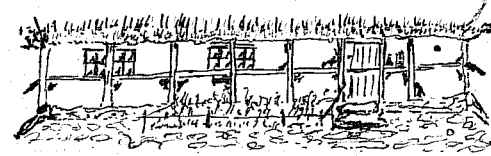
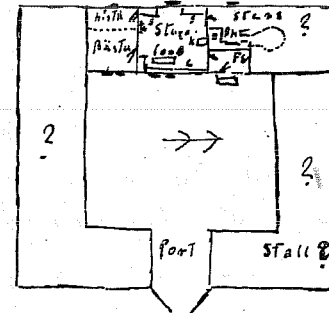

Fig. II

6.

c.

ACC. N:R.

M. 8136:103.

Landskap:

Skåne

Härad:

Wammanhögs

Socken:

Lönstrup

Uppteckningsår:

1941

Upptecknat av:

Elida Nilsson

Adress:

n:5 Lönstrup

Berättat av:

Johanna Jönsson

Född år

i Lönstrup socken.

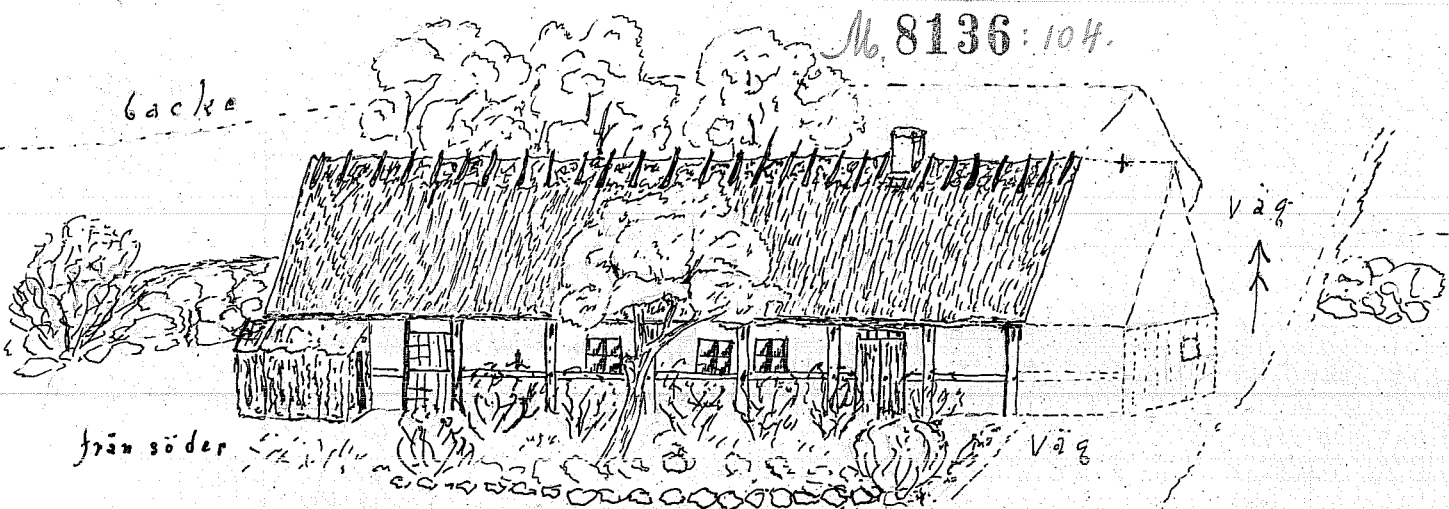
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Omsträndade hus i Lönstrup by är Johanna Jönsson som ävst det efter sina föräldrar. Det här är det fjärde som i stort sett bevarats: ett ursprungligen skildt och färdigbekänt hus i färdig. En bakugns-luta. Ursprungligen har det varit två de mindre husen utan luga i stak. Det som upptar dessa utrymmen har byggts till på 1860 och 70-talet. Vid väg-omläggning 1934 måste huset rivas. I övrigt i strävan ändringarna till en öppning av den stenstenen (primitivt i fästagan i ny öppning gjorts i det s.k. birket (utan delfad), i en vägg och in om det "fästun"; kammare i spis-kammare. En kammare som mot slutet av 1800-talet nydelt eftersträvat. En dörr finns mellan spis-kammaren i lagan (i övrigt 1880-tals-hus)

Måttarna är: Husets bredd = 8 alnar tjälkar = 7 alnars inre bredd. Kyrket = husets bredd dyggt 3 alnar. Vål 1/2 av lagan bredd upp-Taget av stenstenen, Vål 1-1 1/2 aln av bakugnen innanför ytterväggen. Lagan = 6 x 7 alnar. Fästagan och det birket. Kammaren = 4 x 4 alnar. Spis-kammaren 4 x 3 alnar. Lagan = 6 x 7 alnar. Fästaset = dyggt 3 x 6 alnar (eller 7 aln.) beredd på om vinn-ningst gäst något in i det inre utrymmet. Lutan = vinkhuset, trähus = 3 x 2 eller 3 alnar. Högden till tröskelst = 3 alnar sprändad. Liksom de ut-skjutande tjälkarna ~~beredd~~ på denna sida! Mått lättnings förhållanden!

M. 8136:104.

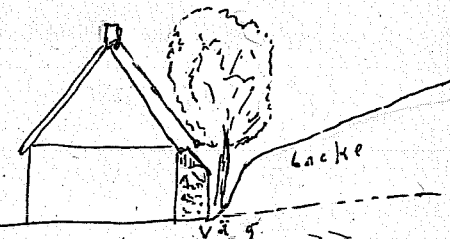
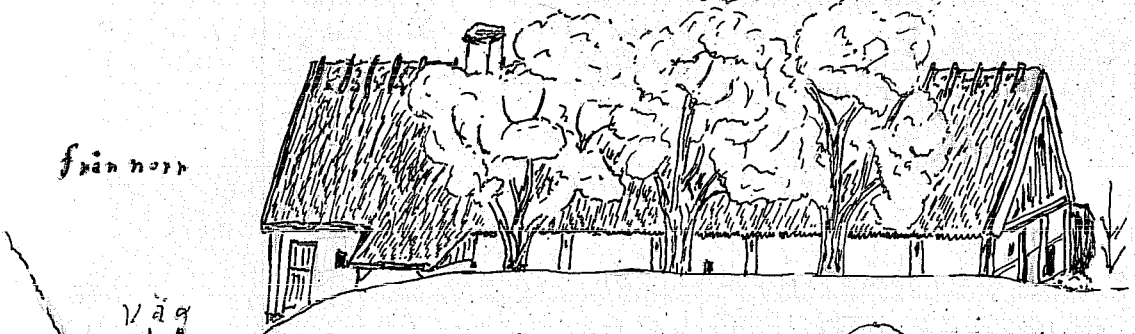
backe

från söder

Väg

från norr

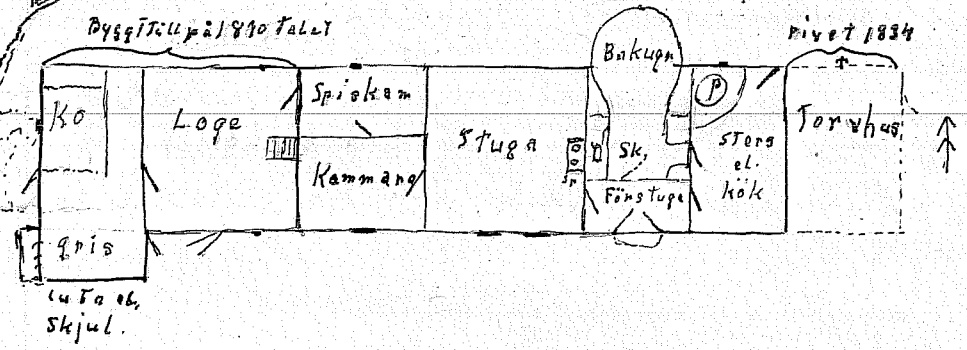

backe

mark-nivån
från öster

Byggtid på 890 tal

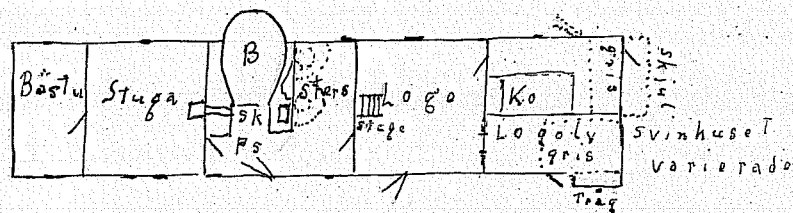
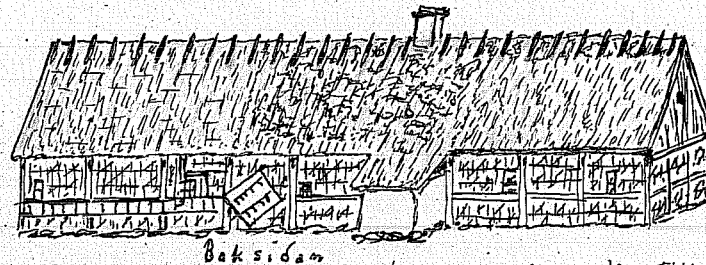
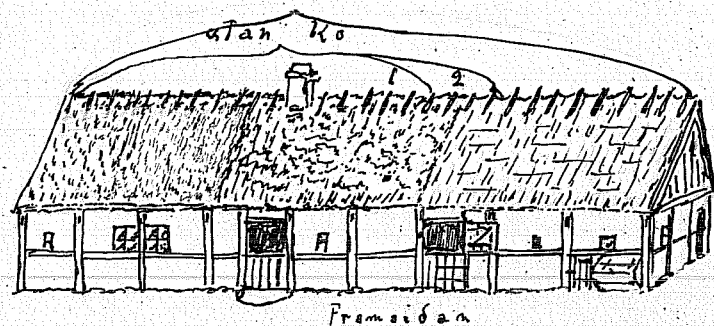
Bygt 1834

Johanna Jönssons hus i Lindby by

Ko-hus

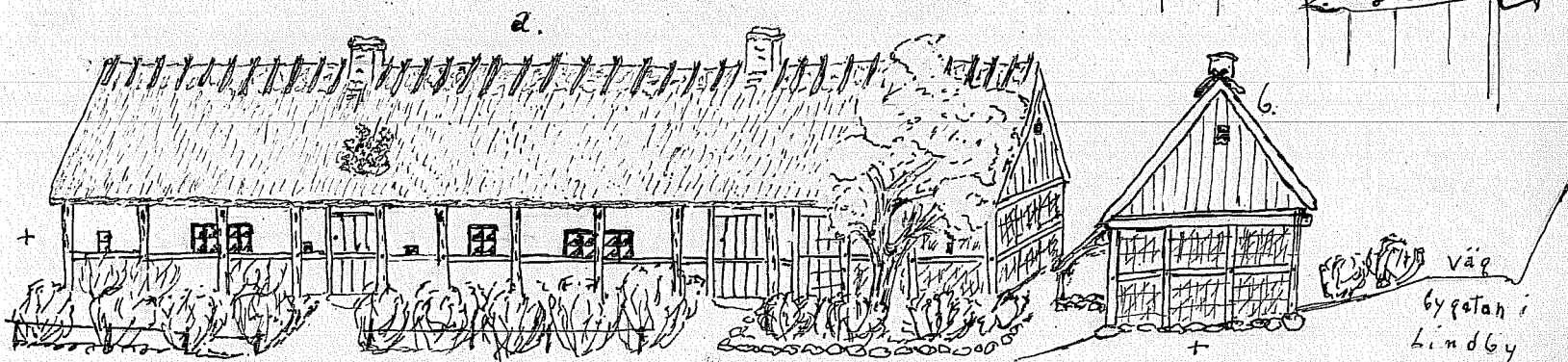
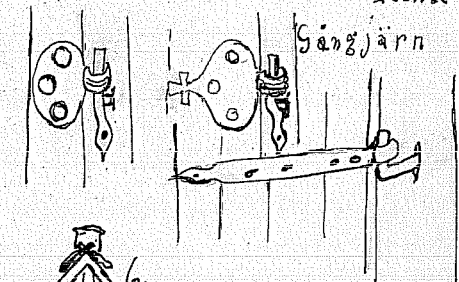
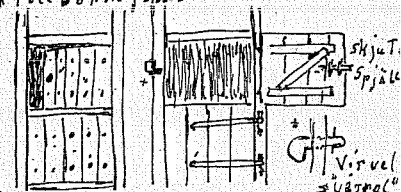
No. 8136 : 105.
Vanlig gammal typ med enlänga.

Typ II

dörr till böningsh. dörr till uthus

Sammanbyggda gatuhus i Lindby by av typ II och 2.

profil av markens lutning.

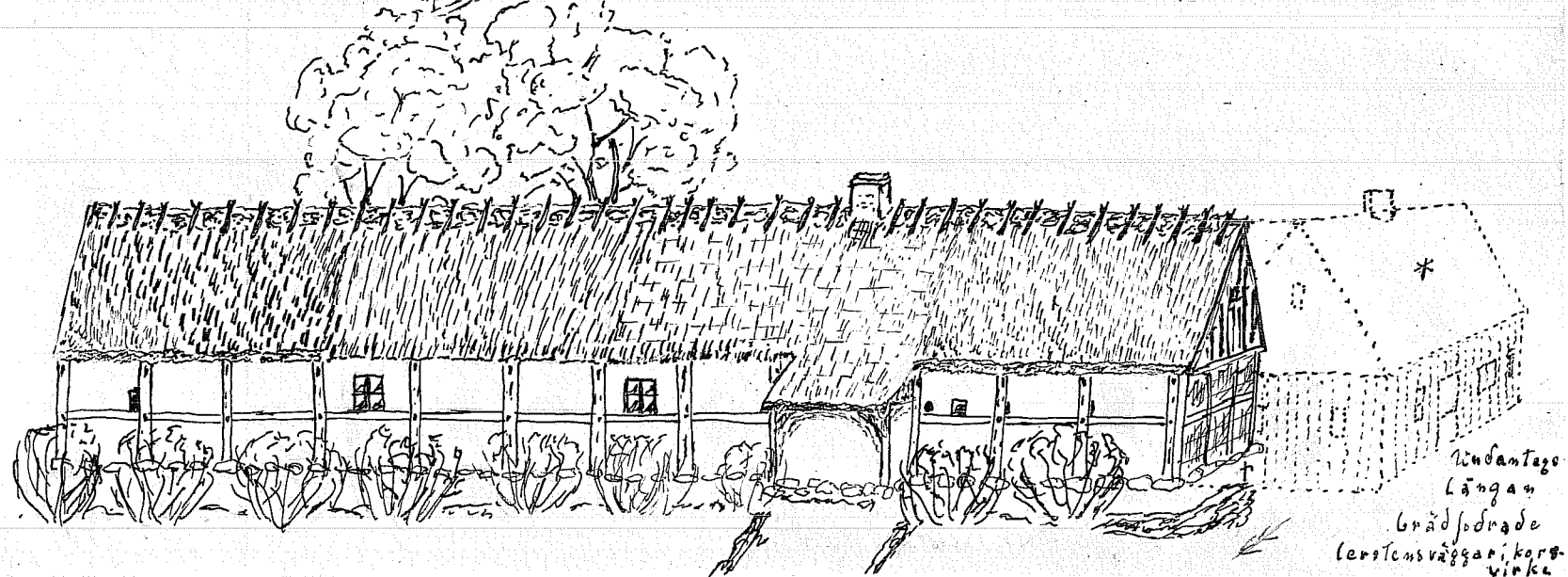
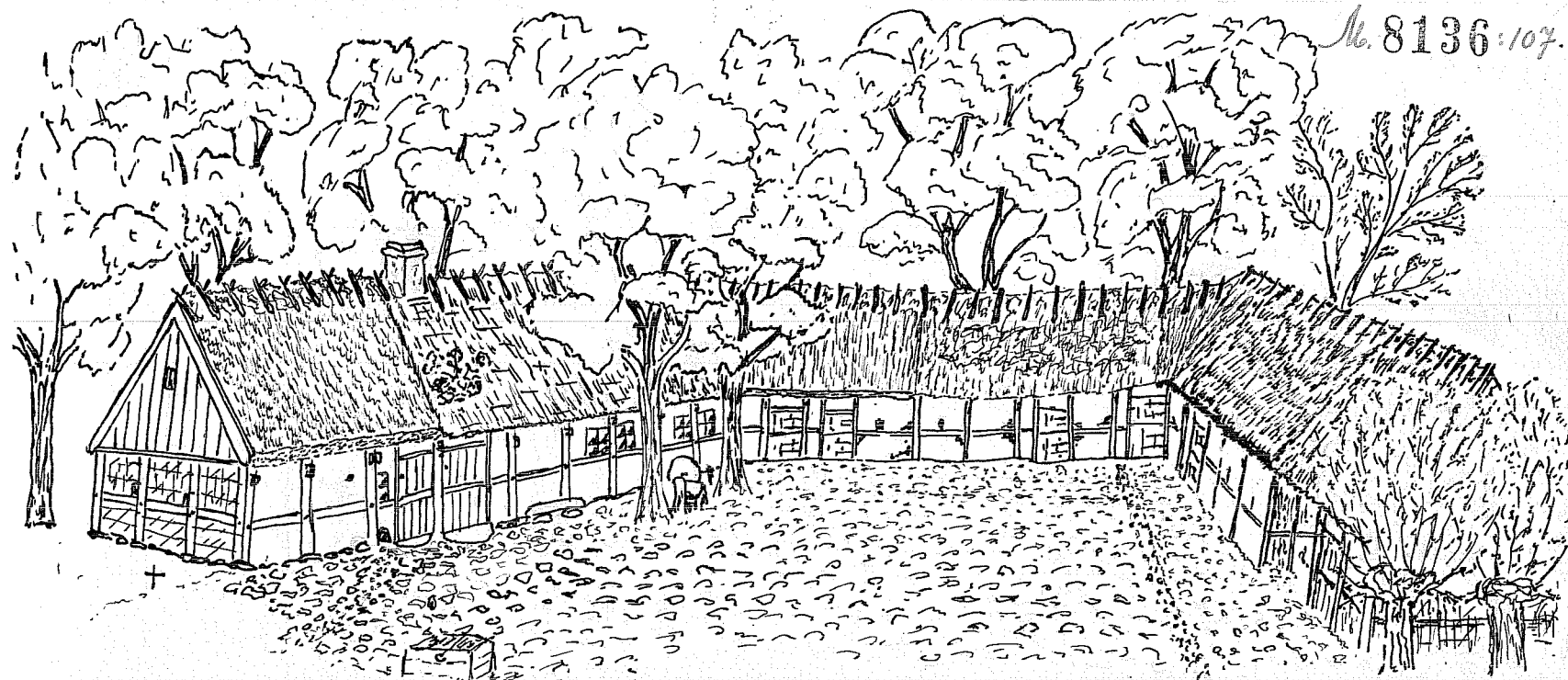
ACC. N.R. M. 8136 : 106.

Landskap: Skåne
 Härad: Wammenhögs
 Socken: Lönstorp
 Uppteckningsår: 1941
 Upptecknat av: Eliida Ahlsson
 Adress: n: 5 Lönstorp, Skåne
 Berättat av: Egna iaktt. - ädels beskrivning
 Född år: 1844 i Skåne

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Omständliga teckningar visa Lars Ahlssons gård i n: 5 Lönstorp i Skåne
 (jäm. Holger m.m.). Boringen längan i den östra längan, som ända in i se-
 nare är bevarat sitt äldre domliga utseende är mycket gammal, ända
 sedan, som byggts före 1850, har in i tid som jag minns kallats för "den nya".
 Inredningen av bostadslängan är nästan exakt lik den ursprungliga bostadslängans
 i grannen Elis Ahlssons gård, men den östra längan, som
 blivit ny är mycket hög i den i delvis haft hjälper av en (ändades
 först för en av en) har nog haft en motsvarighet i den gamla längan
 i den andra gård, som kallade "när för sig landsvägen", i 1872 (el 1873).
 Den gamla längan är särskilt mät i lag i kanske att den äldsta, annars är mättes
 de samma för de båda gårdarna, i den nog varken mätt eller typ va-
 rierat mycket i gårdar på denna tid. Träden framför stugan har va-
 rit mycket vanliga här, men även ett ensamt träd, ofta vald i trinit
 vid stugan har varit vanligt (stora ofta hela gårdar överbyggande). Man må
 ge att man sett en skaffa jämbördiga mellan 1870 och 1880 genom skogarna.

M. 8136.107.

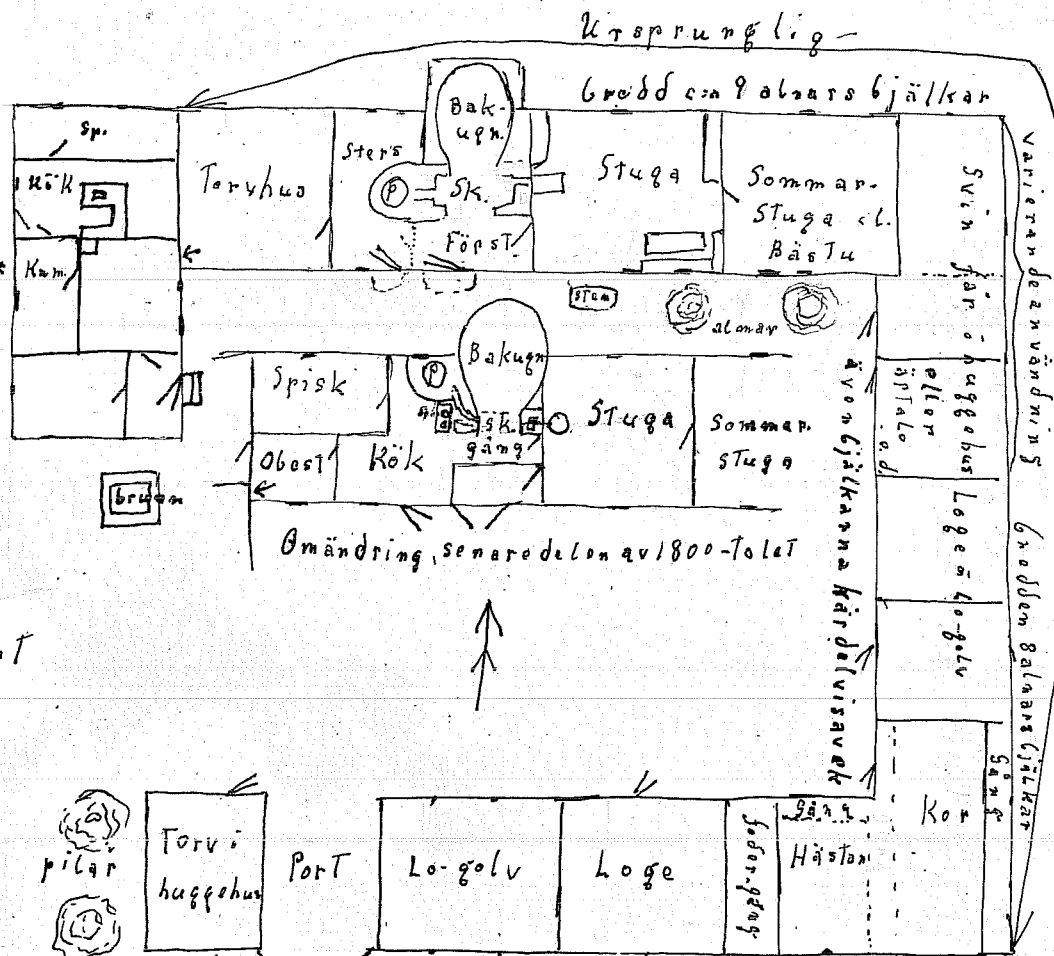

Wundantags
Länga
Grädförade
Lerstensvåggar i kors-
virke

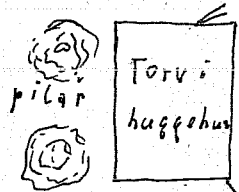
Trädgård M. 8136:108.

byggt af Tor 1850
*undantags-stuga.

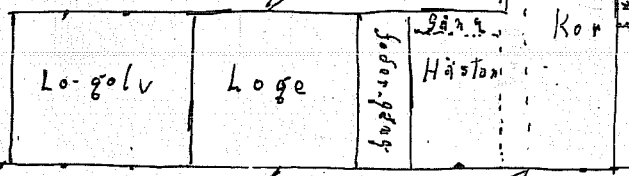
Infant

Omändring senare delen av 1800-talet

Port

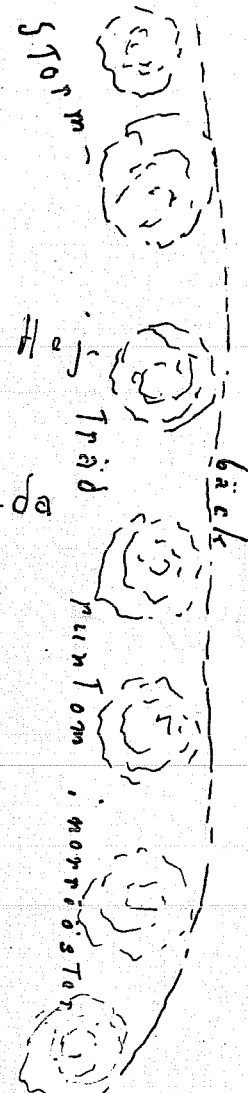
"ny" länka byggd före 1850

Gödselhög

pilar

Ägare på 1840-talet Nils Nilsson

1840-talet Lars Nilsson

labyrint

Gård ämte

Svenstorp

av äldre typ.

undantagsstuga

finner invändigt (gemak vanligt under viss tid)

ACC. N:R. M. 8136:109.

Landskap: Skåne
 Härad: Wommentinge
 Socken: Sövestrup
 Uppteckningsår: 1941

Upptecknat av: Ellida Ahlsson
 Adress: N: 5 Sövestrup Skåne
 Berättat av: Eggeicht. gamle ägarens utgift
 Född år 1869 i Sövestrup i prästen

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Omstående gård i N: 5 Sövestrup ägs av P. O. Blom och är följande jämfört med teckningen från 1900. Nuvarande beringar längan har fördom varit li-länga och den nya beringar längan, senare under följande länga.

För bestid gårdar av c:a 38 ha. men skiftades i 1859 i 3 delar. Måttet i nya längan var:

Bredd: 5,40 m = 9 alnar bjälkar, invändigt mått 4,80 m = 8 aln.

Portens = f.d. förstugans, bredd = $1\frac{1}{2}$ spänne = 2,60 m = 4 aln. 8 tunn.

Mellan läjrens hål efter de gamla drinstolparna 75 cm = 30 tunn.

Stugan: 3 spänne i c:a 3 alnar. Sommarstugan: 3 spänne - 9 alnar.

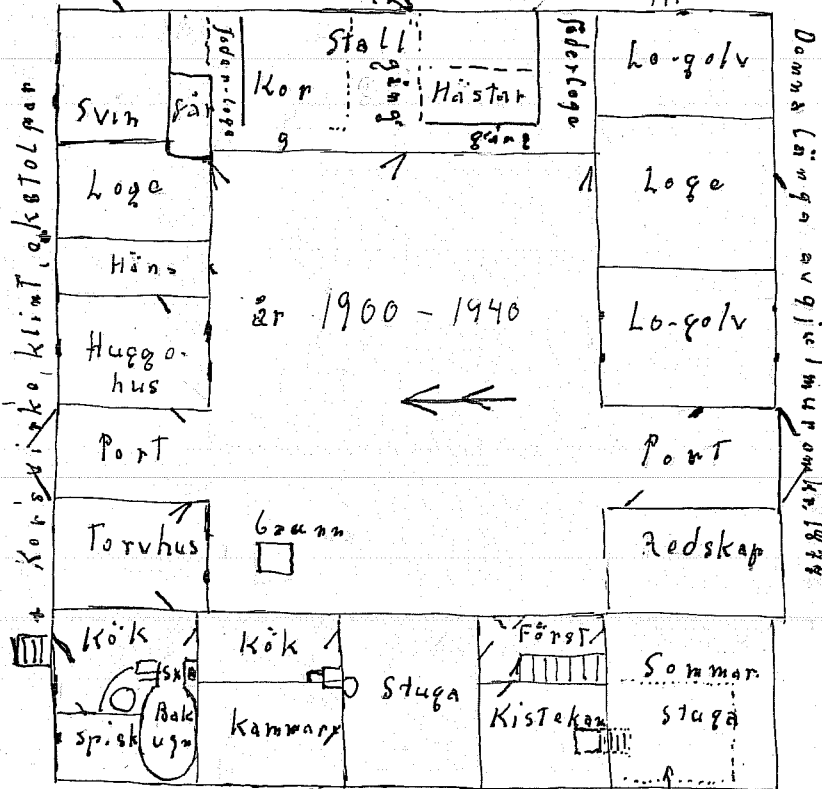
Höjden ursprungligen = 175-180 cm = 3 alnar till höjden, något varierande. Senare höjst genom bjälkarnas uppläggning i läjden till 190 cm, tydligen i samband med trädgarns inläggande av det gamla lagolaget med mörkta polster. Träpar av ek, klint, vägg.

Skriv endast på denna sida!

M. 8136:110.

Gärdshög

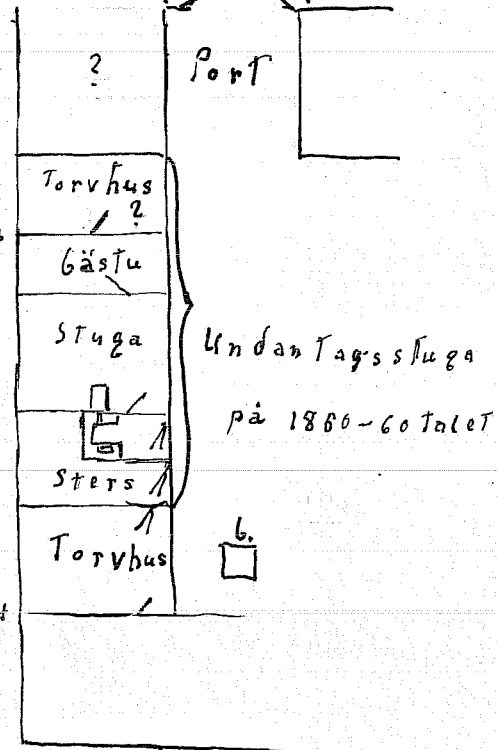
Klinta väggarna numera ombyggda.

Korsvirke, invändigt förstärkt med lera
(förra långa)
källare

Träd-gård

Infartsväg

Undan Tags stuga
på 1860-60 talet

N:o 5 Svens Torp

1. Stenhemmanets förändring under 100 år
1840-1940

8136

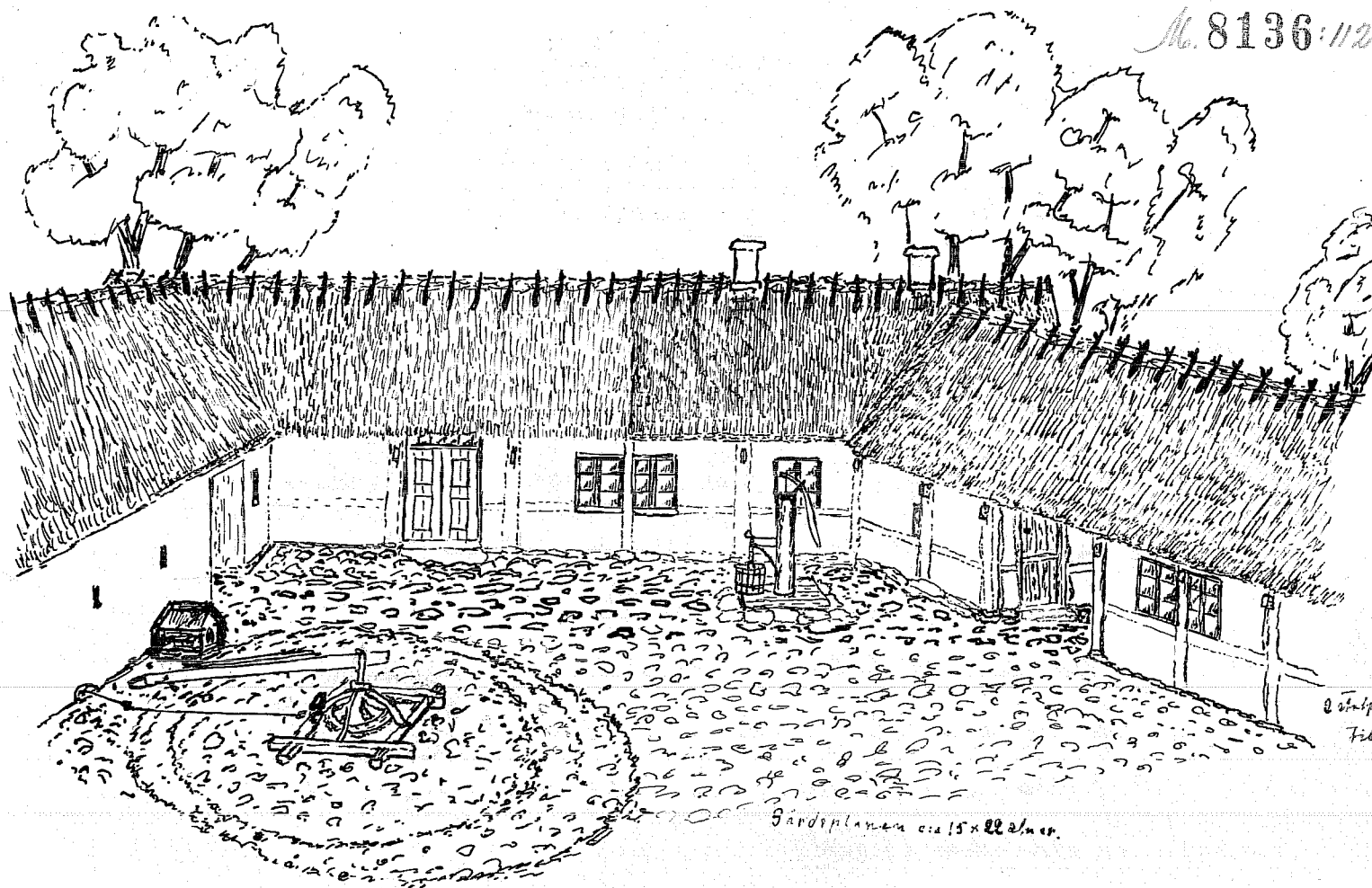
Uppteckningsår: 1941

Född år ..... i .....

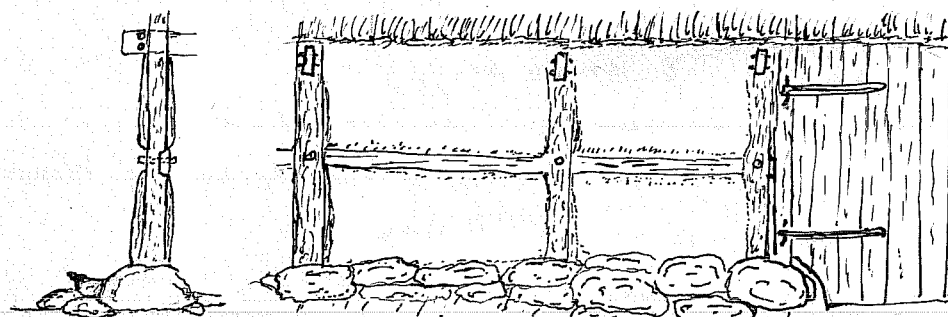
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Omständeliga teckningar visar en gårds interiör av Stånggården i k: 5
boanstug på 1890-talet, men detta hus är mycket likt förändrat,
den största skillnaden är att trappan ersatts av en sadel av järn i
tröskvandningen kommit bort i att armen och eldsten kommit till.
Längan rätt fram är den ursprungliga bryggelängan (den första bryggelängan
som vid mitten av 1800-talet ersatte den tidigare bryggelängan.
Längan till höger är den gamla bryggelängan - undantagslängan.
Tröskväggen i höuset, är oförändrat, porten är det första steget i de 2 trappstegen
av stegen är oförändrat. Fjärrstegen som byggdes efter att först ha varit in-
dantogs stega.
Längan till höger av gatan är den som uppfördes i stället för den som
föll i novemberstormen "som till Lammöjen" i 1872 eller 1876?
Nederst i höuset syns en del av den klädda väggen med eldstupa
men som som finns kvar än i dag
(Se här bland annat för även beaktat att via Tecknandet av Tröskvandningen
Rättarna på att hela gårdens planer. Skriv detta på samma sida, endast 2 stölpas till skall fin

M. 8136/12

Stamgården ännu Svens Torp
vid sekalskiftet.

Flakstolpe från kanten. Det är ljusmörka sidan en mörk längan

ACC. N:R.

M. 8136: 113.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Elida Ahlsson

Härad: Wimmerby län

Adress: n: 5 Branstorp

Socken: Branstorp

Berättat av:

Uppteckningsår: 1941

Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Omständeligheterna visar att det är en föreställning om de beskivna gårdarna.
i n: 5 Branstorp, län i Torsången. Den mest stora är den ursprungliga stammen
för området inom ramen. Den har ännu kvar sin betydelse från tiden för skiftet
av egen domän 1859. De teckningar för Ahlssons gård. Både tre var n: 5 län
längre län i den punkterade linjen är gamla infartsvägar som följde en höjdständring
så man undkom det tidiga övervärmade området. Längre inleds resten län län
längre län i n: 5 gårdar byggts i de utskiftade arealerna år 1859 om de län
samtidigt en del län utskiftade.

Man må se att på den man, när man byggde de nya gårdarna, var man en att på den
öppna län i söder om de jorden skulle bli inläst en gavelvägg, som på n: 22.
Port hade man i ett med län överser och es om det James Balle 4 län.

Gårdens utseende är Lars Ahlssons gård. Den har inte haft någon betydelse med
de tidigare, men har nästan varit lika denna andra stamgård. De teckningar.

Gårdens n: 2: 3 förete stora likheter trots att de är uppförda något samtidigt
vilket teckningarna visa. Enda likhet är att de är 3 län, och den man.

Skriv endast på denna sida!

M. 8136:114.

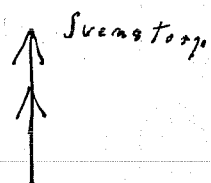
N° 5 Svens Torp

Tecknat utan exakta mått
endast för att ge en föreställning
om de inlägdes bögen.

Skiftat 1859

1 = Stamgården.

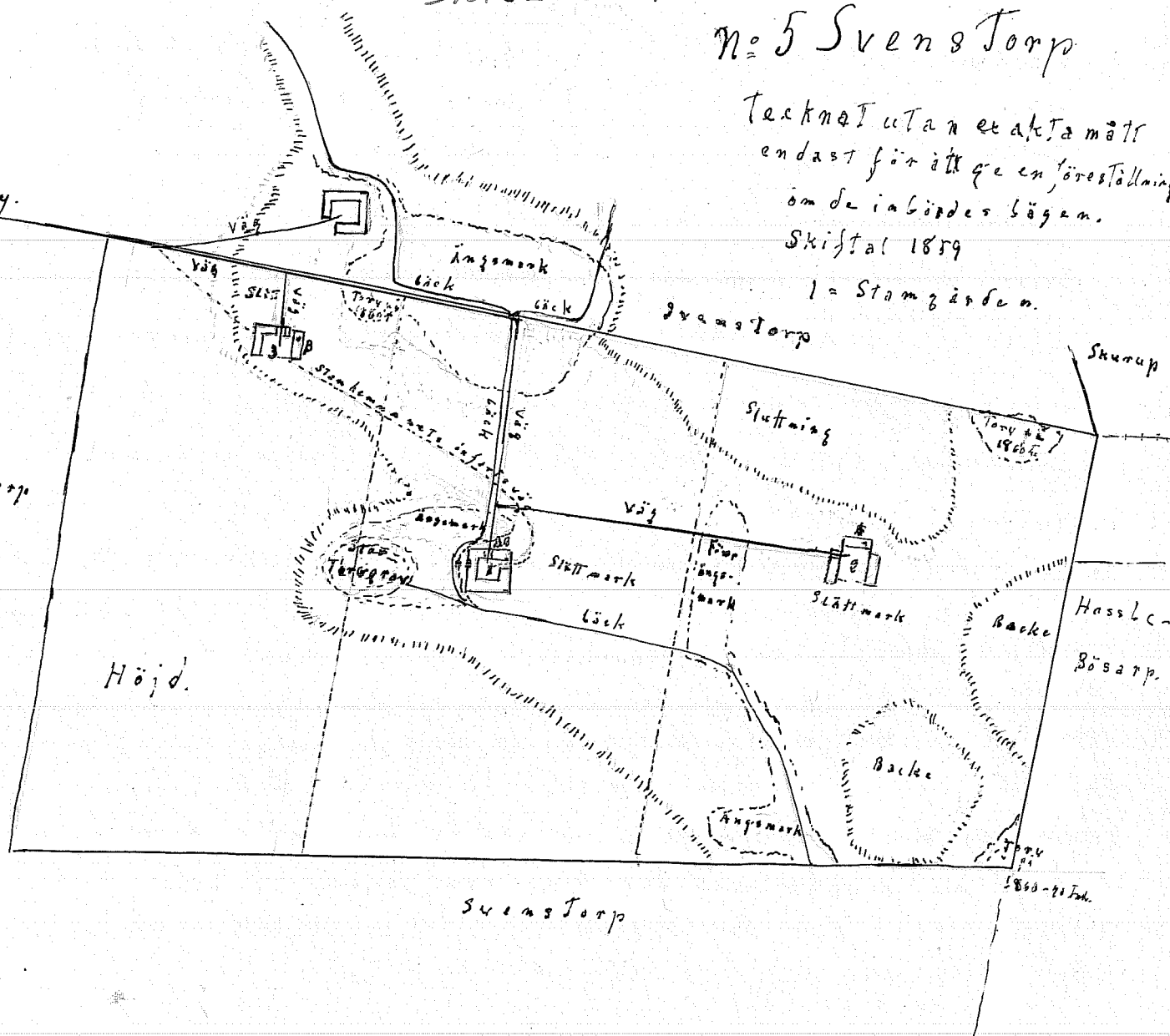
Till Svens Torp by.

Svens Torp

Höjd.

Svens Torp

ACC. N:R.

M. 8136:115.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Guido Ahlström

Härad: Wimmerby

Adress: 2:5 Länstug

Socken: Länstug

Berättat av: Ljuno iekthogden Allen medd.

Uppteckningsår: 1940

Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Omröstade teckningar visa bebyggelsen i en gård som byggts 1859 i jord som de skiftades åt från stamkommunen. Förste ägare i bebyggelse var Nils Rasmussen, värdar till Albrekt Passen.

Boringar längan är gundmuret med tjocka räckor mure i delvis tegel utvändigt. Golv i stuga i påskad delning var i 1890. Tält utlämpad lera.

Östra längan av brännke med fjällad av enkel mur av delvis tegel, delvis mästare i delvis lera i lera.

Västra längan består av gammaldags betong väggar med söggsfakar.

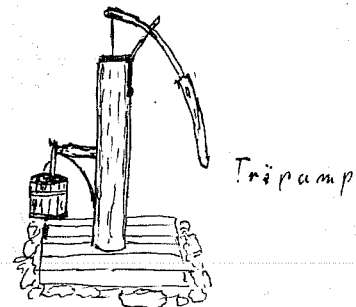
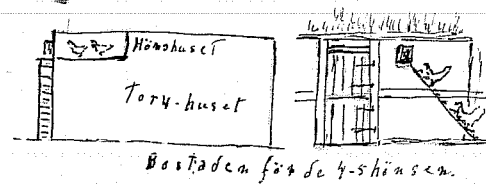
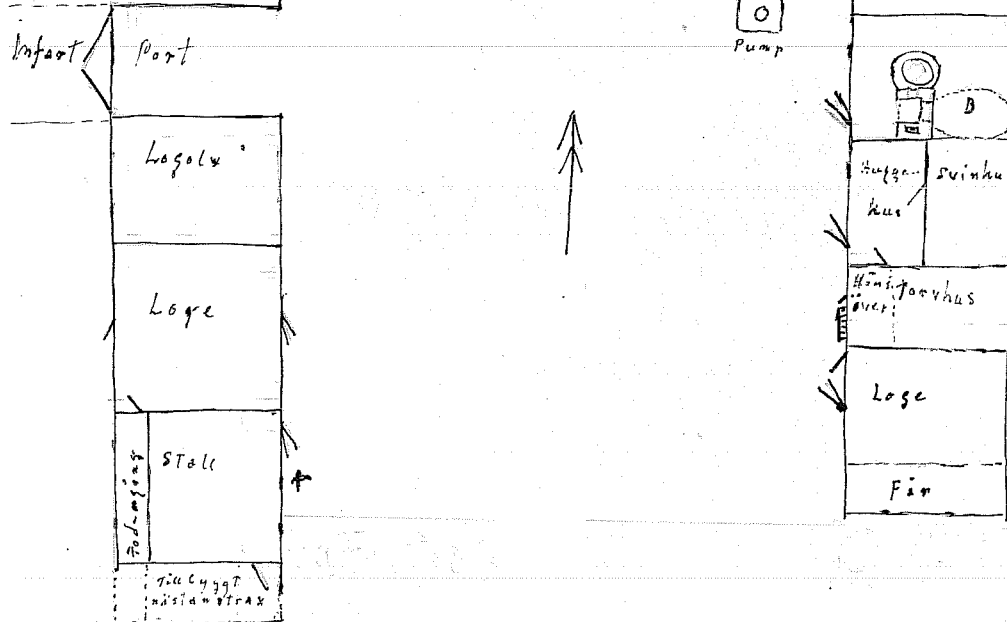
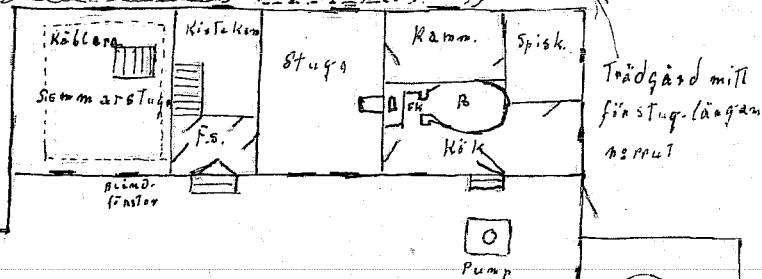
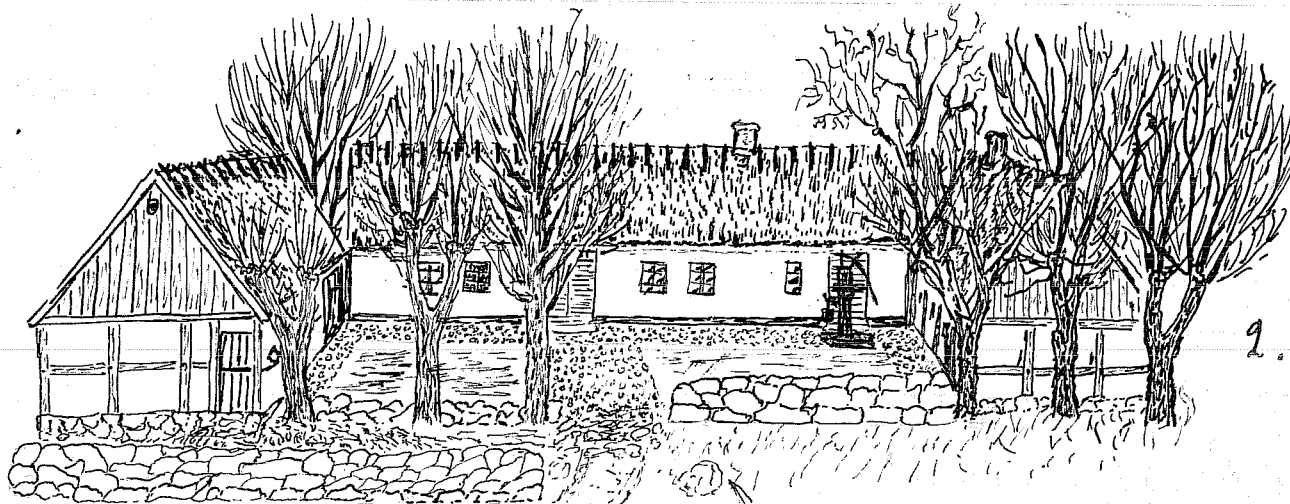
Sten har alltså gammalt i nytt mörkt i alla delar byggmoderat kunnat till användning.

Nuvarande ägare: Anders Ahlström som övertagit gården efter sin far Ole Persson som köpte den 1892 av förut nämnde Nils Rasmussen.

M.8136:116

nr 5 Svenstorp

2.

ACC. N:R.

M. 8136:117.

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

Eldo Olsson

Härad:

Wimmerby

Adress:

N:o 5 Lönstorp

Socken:

Lönstorp

Berättat av:

Ego iakttagelse äldes upp.

Uppteckningsår:

1941

Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ärstända Teckningen visar bebyggelsen i det 3-öje skiftet
av N:o 5 Lönstorp, som övertogs av chlbecki Bussarna som Per
chlbeckierson i början av 1860-talet, då han bebyggde det. Det
visar en helt annan typ med bredare bäningslänga än annan
inredning, en typ som blev genomgående även för mindre hus.
Under 1870-talet i in på 1880-talet, nästan utan undantag utan
direkt förbindelse mellan hussamman i sammanhängande.

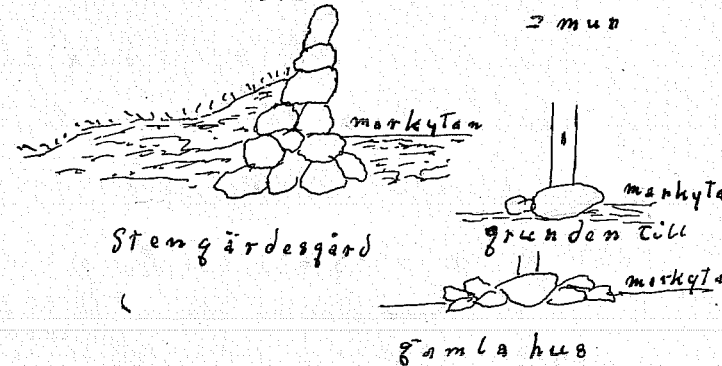
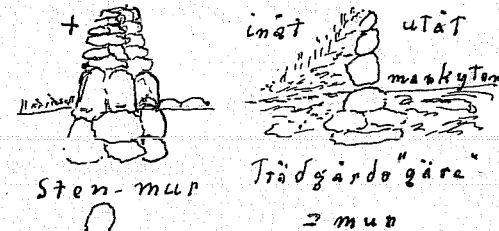
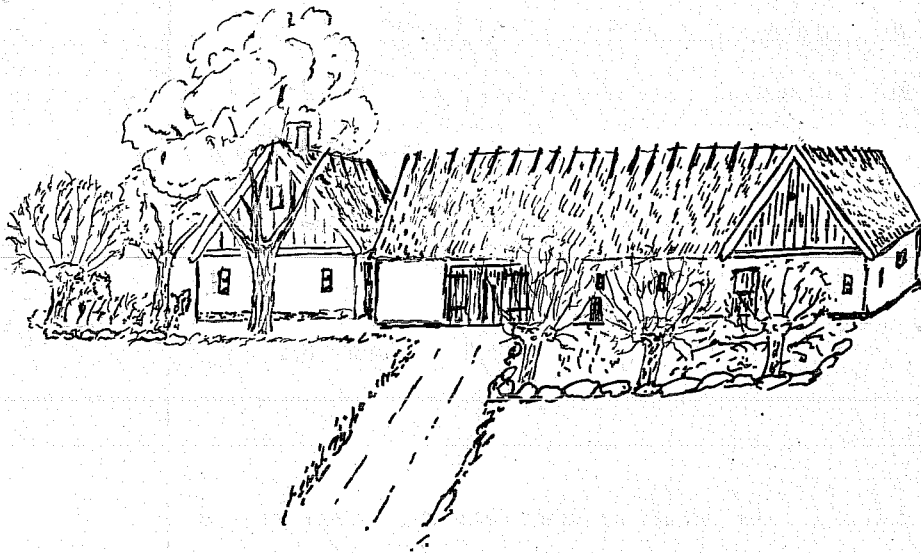
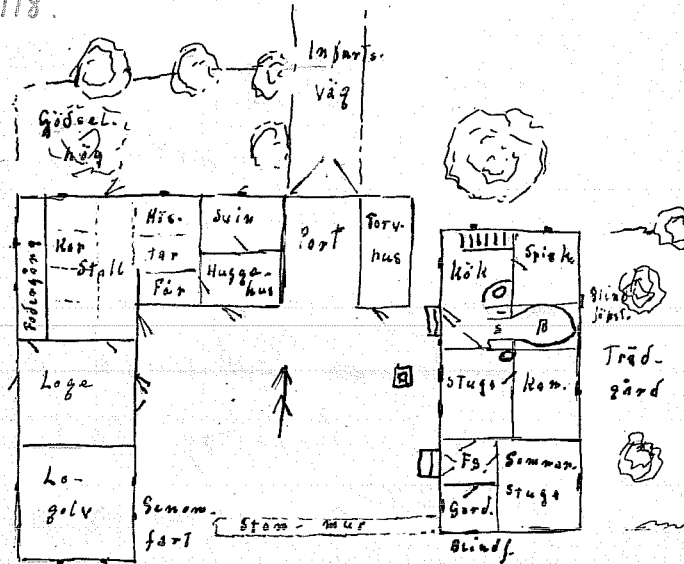
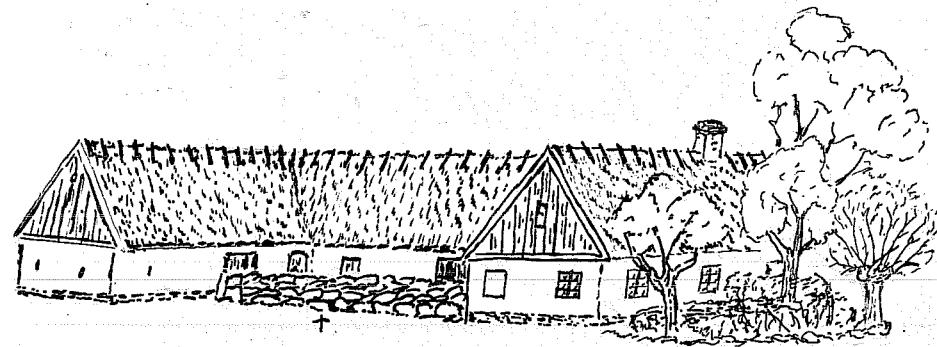
Den stora längan med porten är äldre typ men den västra
var av gjutmur av grus och kalk.

Både dessa helt nyuppförda gårdar ha vid södra sidan haft en sten-
mur logd av flinta i kalksten som samlat vid den de förtägar
mänglingen. Yrkens portarna genom längorna.

Den här återgivna gårdar är nu borta i jorden slogs till en annan
gård. Beträffande dessa tre gårdar inbördes lögkänningar. Den
västra delen.

Skriv endast på denna sida!

N. 8136:118.

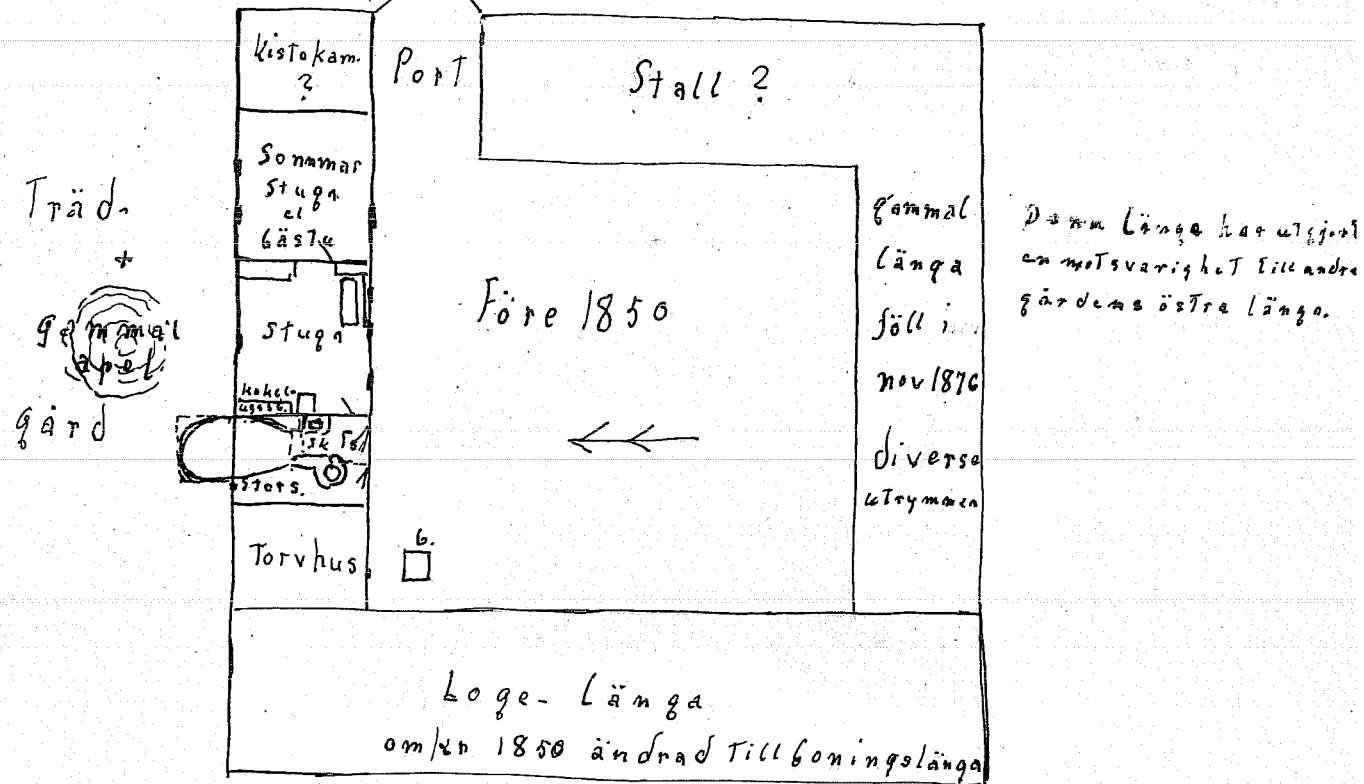

N:o 5 Svenstorp

3.

M. 8136/119.

Ägare - 1850 Mikael Persson.
 1859-1899 Jöns Jönsson (svärson till AP, skifte 1859)
 1899-1939 Ola Larsson
 1939 - Elfrid Olsson
 Torvgrav

Landskap: Skåne
 Härad: Wamnenhögs
 Socken: Skurup
 Uppteckningsår: 1941
 Upptecknat av: Elida Ahlsson
 Adress: N:o 5 Benströy, Skurup
 Berättat av: Egon iakttagelsen
 Född år i

Ärstående teckningar visa bebyggelsen i häd gärdar i n:o 23
 Skurup som den var intill slutet av 1800-talet. 40 tld.

Härdar var också i allmänhet typen för de hus byggen som i
 den skola jätsq vid mitten av 1800-talet. Vanligtvis gick för-
 stugan tvärs över längan, fast man här delat av den. I somliga gårdar
 fanns en denna genomgående förstuga, då gick kammar från två stugor
 med förbindelse fanns då endast genom förstuga. Då gick kistekammaren
 endast ett spänne i riktade förbindelse med sommarstugan (minst en gård)

Se gärdar i St. Börs.

Denne typ med här nämnda variation kan räknas för den vanliga 1800-
 50-tals typen för medelstora gårdar, de större hade ännu längre bostadslängor

Se gärdar med vagn!

Breddelen i längorna i regel omkring 10 alnar tvärsnitt: spännena =
 avståndet mellan bjälkarna 3 alnar, i regel upp till 4 för förstuga i skor-
 stens-spännen. 3 spännen bildade en fyrkantig stuga var det van-
 liga i medelstora ställen, i omästarställen endast 2 spänne - 6 alnar.

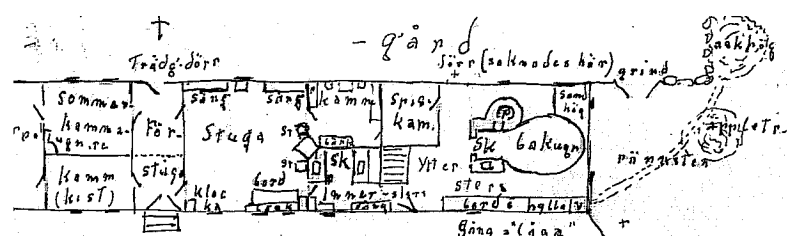
Material:
 mursten & tegel.

2 x 9 5 x 6. Alla mät här dyga vid den 11 alnar ut. Utgången något över 3 alnar under bjälkarna.

Skriv endast på denna sida!

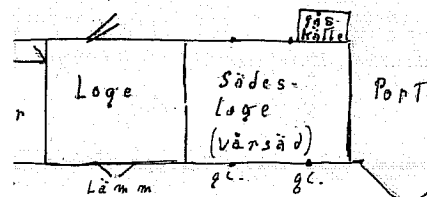
8136

N: 25 Skurup

40 tlb.

byggd omkring 1850

Tacka-plats

N. 8136:121.

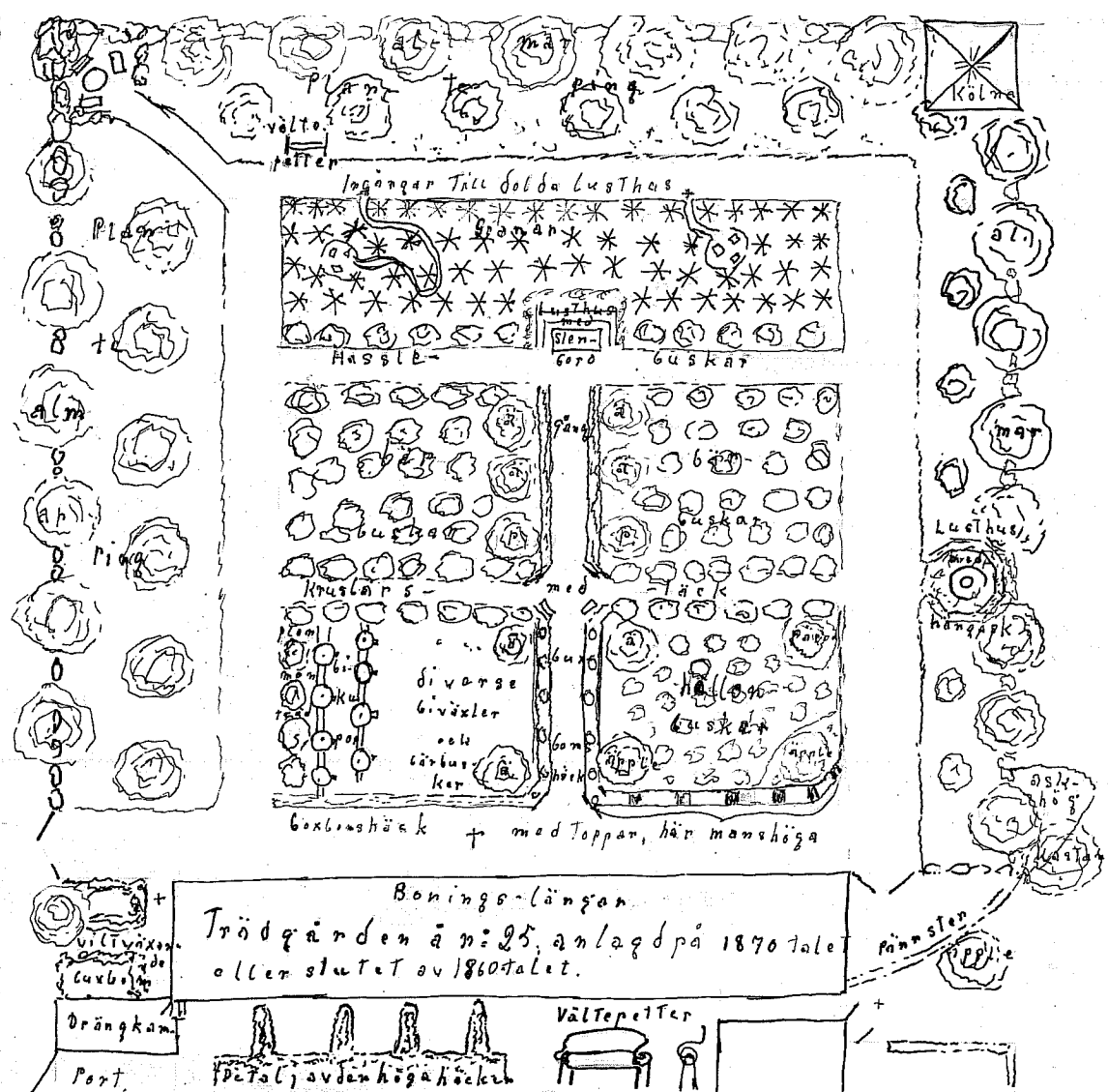
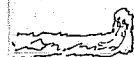
Här Troligen varit
den gamla gårdens
trädgård där frukt-
träden här var mycket
gamla. Här var den
gamla Lästuglängan

Sten

Var

hing

brigga

Bonings-längan
Trädgården är N: 25, anlagd på 1870-talet
eller slutet av 1860-talet.

Drängkam

Port

Port, av den höga hocken

Vältepetter

ACC. N:R

No 8136:122.

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

Lida Olsson

Härad:

Wimmerby

Adress:

2: 5 Pors Torp

Socken:

Pannyp

Berättat av:

Ege iekthegden

Uppteckningsår:

1941

Född år

i

LUNDS UNIV.

FOLKMINNES-

ARKIV

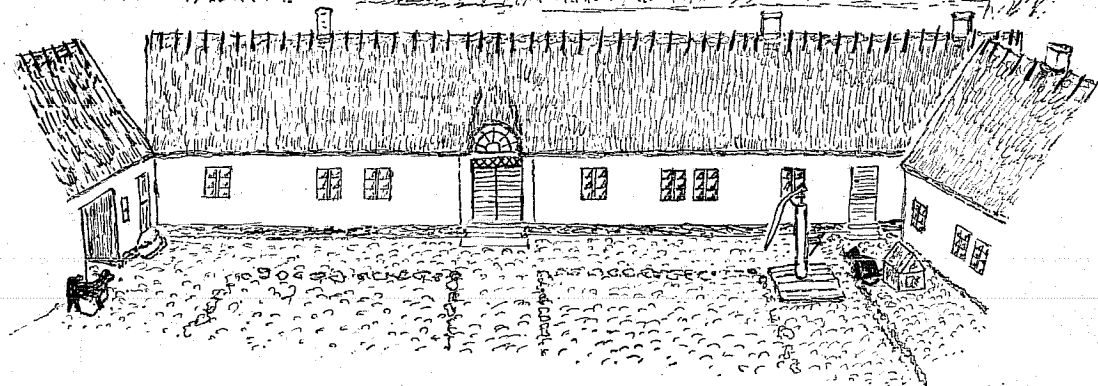
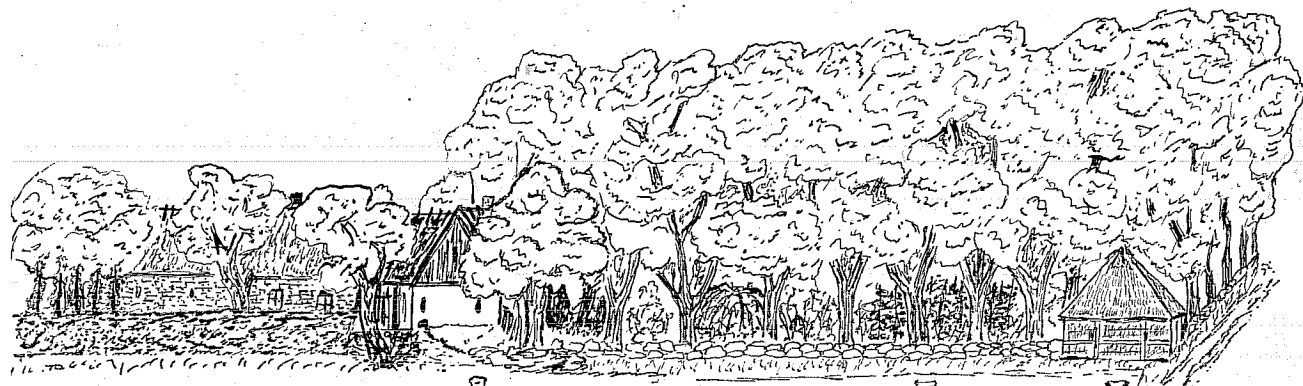
Fig I visar n: 25 Pannyp söderut det såg ut på 1890-talet
med bebyggelse i botten av bäcken i den gamla ån.

Fig II Gårdsintäkt vid samma tid med bebyggelse i
Pannyp i bakgrunden vid porten "laga".

Skriv endast på denna sida!

M. 8136:123.

Ettariön av nr 25 Skurup sett från sydöst

Gårdantoriön av nr 25 Skurup sett från väster

ACC. NR. M. 8136:124

Landskap: Skåne Upptecknat av: Elida Ahlsson
 Härad: Wimmerby Adress: N: 25 Sönderby
 Socken: Skurup Berättat av: Egna iakt. äldre meddelelse
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1847 i Skurup

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

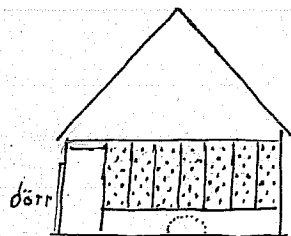
Omfärende hus ha funnits i n: 25 Skurup in på 1900-talet.
 Exteriörenna känner jag väl till, men inredningen är föråldrad
 är gjord efter den jag kände den beskrivas av min mor Harna Bengtsson,
 död 1926, i detalj på den jag ej för. En antydan i teckningen
 till eldningstäl i kökshuset visar på en större köks-
 eldades enligt min morfar Ola Perssons uppgift (högstens i
 Gårdslös). Den mindre delen skulle förstås de gamla
 gästarna för matet som ligger mest upp mot mittlinjens väg på
 plankstolen i mitten vid sidan. Gåtet till för riken.

Skriv endast på denna sida!

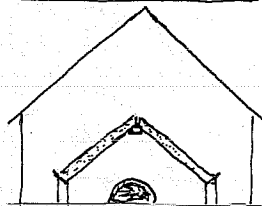
M. 8136 1257

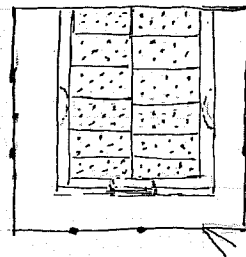
Skrammelhus

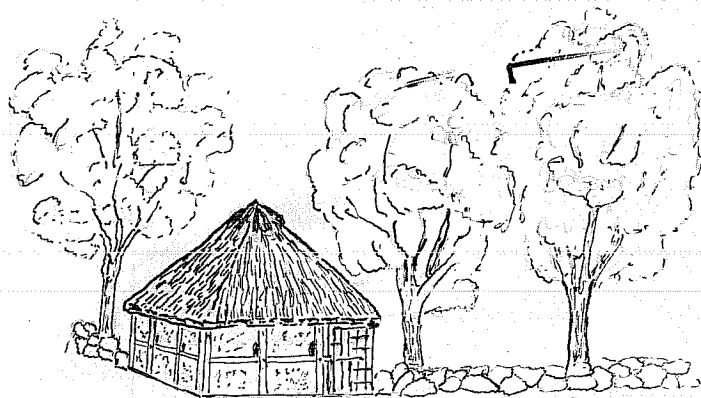
Kölna
från sidan.

framifrån.

plan.

Kölna.

ACC. N.R. M. 8136:126.

Landskap: Skåne

Härad: Wimmerby

Socken: Skerw

Uppteckningsår: 1941

Upptecknat av: Elide Ohlsson

Adress: 2:5 Skerstens

Berättat av: Lina i Skerw

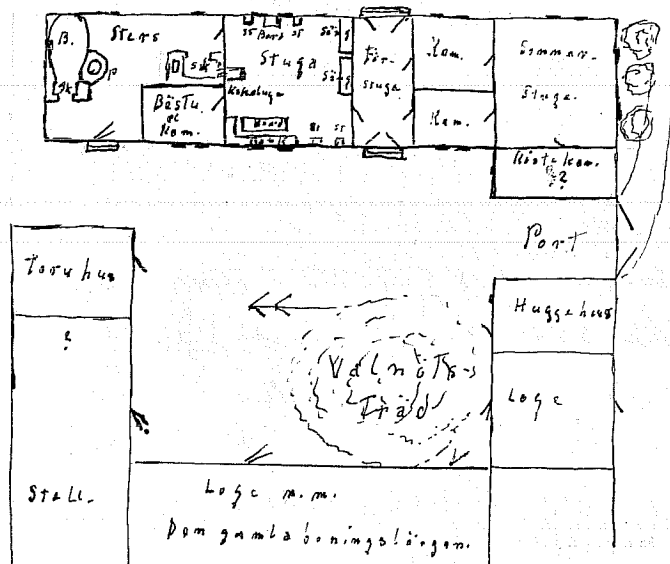
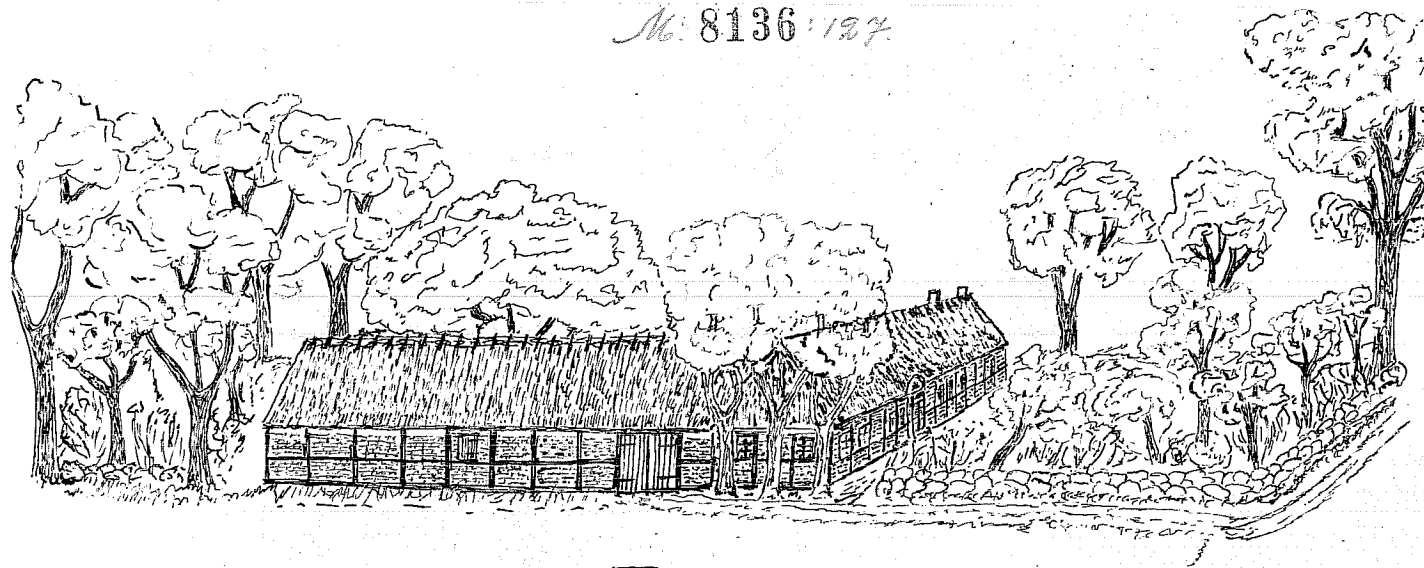
Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Omstötade teckningar visa bebyggelser i en gård i Skerw
uppfrå delvis vid mitten av 1800-talet, delvis först
den västra tungen, som är bebyggt, har först varit brynslånga
i planteringen västerut har varit hödgård. Vårdstället, som nu
är borta, har stått intill brynslånga. Den nyare brynslånga
har för haft betydligt bevarat av aslag, glas konstverk i
färgat tegel med ler- skift inrättat i yttermurarna. Det har va-
rit en av de gårdar som långt bibehållit sin äldreformliga byggnad
beträffande inredning: möblering i sett ut som på teckningar
i gamla långt från 1900-talet, enda förändring under lång tid
var att sättnagarna ersattes med skåp, så att moten delvis
lagades i stugan. Här var en av de platser där man måste
siga till i golvet, ej endast i kanten, vilket var vanligt.
utan även mitt på golvet, där jodfästa stolar sitta på bänkar.

Skriv endast på denna sida!

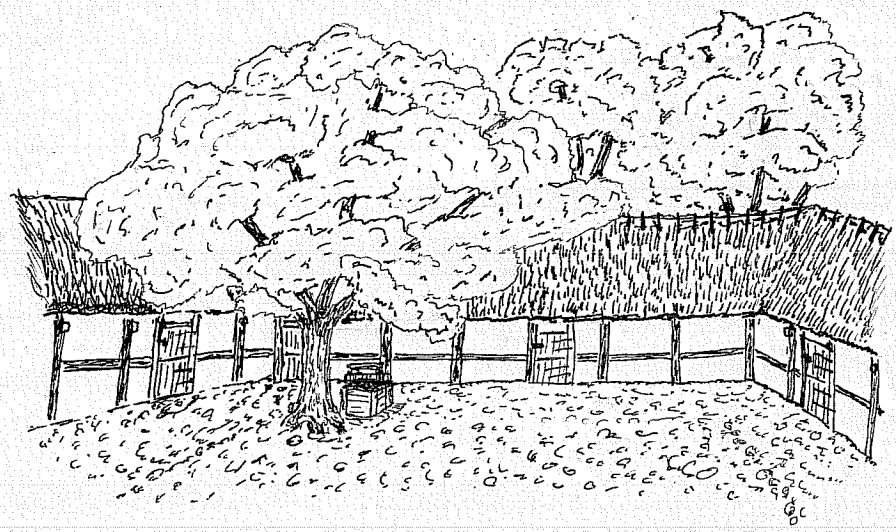
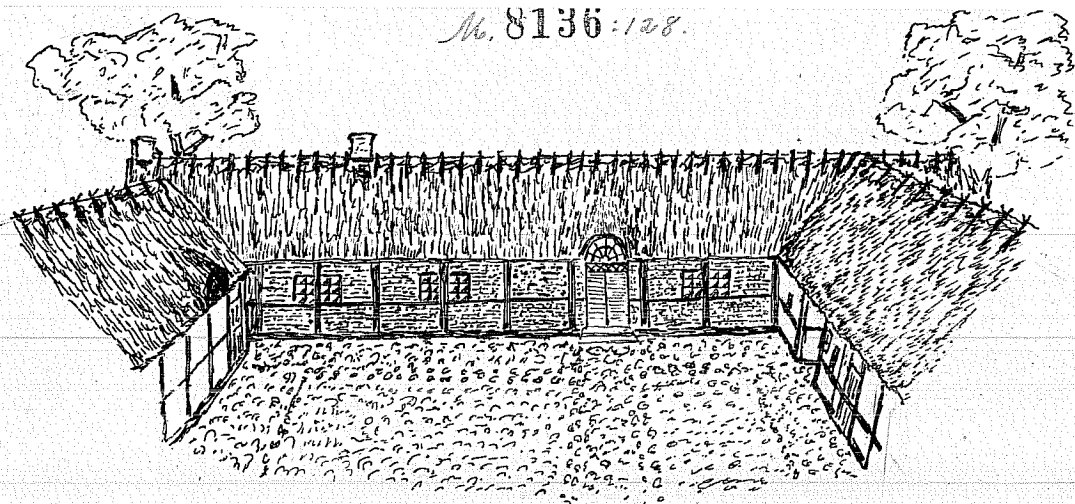
N: 8136:127

Gård i Skurup med
Vårdträd fram för den
forna boningslängan.
(n = 22. Skurup.)

قصر الخ

No. 8136:128.

ACC. NR. M. 8136:129.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Elida Ahlström

Härad: Wimmerby

Adress: N: 5 Lönstorp, Skåne

Socken: H-Böary, Amarp, Lönstorp u. p. Berättat av: Egna iakttagelser

Uppteckningsår: 1941

Född år: i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

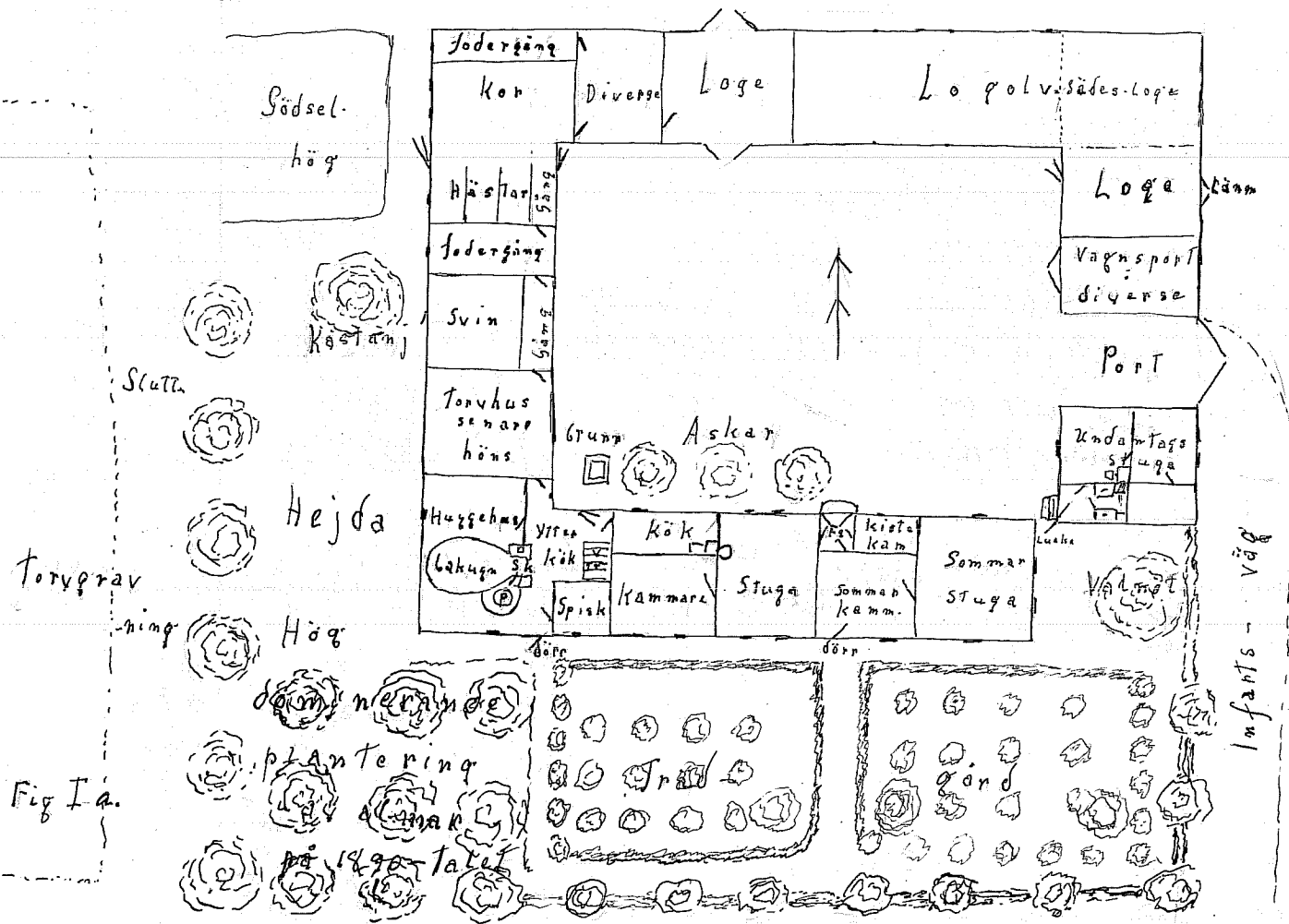
Fig I^a Gård i Hassle-Böary med en ågrymd i senare tid av 18 Ha.
men för mer. Den härstammar på samma tid som N: 25 Skåne
men har längre ågrymden i fringeluset. Själven är här på
fina ställen ej mer än 2 1/2 dm i bredden så att den uträknas.
Här ses även den inre öppna skostenen ganska tidigt med uppstökare
snett murad o. det var på detta sätt man på många ställen fick en tät fyllnad
Här finns ingen lucka vid den ända av fringeluset där kirket är
beläget, i stället finns köksdörren på husets baksida i luckan mellan
fringelängan o. uthuset finns vid andra ändan där undantagsstuga
finns i uthuslängans ända vid ridan av inrensningen.

Fig II De stria bmgårdarnas fringelängor försågos ofta med "nörjor" eller
"söder" så på samma den öppna skostenen o. inre köksavdelningarna. Dessa
längor är som den seg ut vid rektangeln, typer finns än fast ytteligen
moderniserad. Dörren ut på baksidan huserade av en lucka fanns mellan
längorna eller ej. Nörjor har även uppförts vid de smala husmanslängorna för enklare av Hammars

* Fig III Se text
i arkiv.

Gård: Håll Le-Bösa ryp. Ous! genomgången fr. yttre kök till stall.

M. 8136:120.

ACC. N:R.

8136:131

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

Erlida Olausson

Härad:

Wimmerby

Adress:

n: 5 Lönstorp

Socken:

Hassle-Börarp

Berättat av:

Egon iakttagelse

Uppteckningsår:

1941

Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Orustienade teckning visar utseendet av gårdar fig I a i Hassle Börarp på 1890-talet med planteringar av de höga träden samt "vile-gård". Pilarna var här i enbart låga utan stam, eller enbart höga utan smäckande, dock pilarna vid gavlarna, en mycket vanlig typ, som återfinns på flera ställen.

Planteringar vid gårdarna var enit vanlig, dock var även färdiga gårdar där intet träd färdiga som nått upp över tak. Även utan trädvegetationen kan utestående bestånd av pilar, plommar äpple i krösbärsträd, i den låga vegetationen av vilda krösbärs buskar, samt plomman, står i krösbärs buskar samt plommar i "kosa-gård" trädgårdens stammar.

Skriv endast på denna sida!

Nb. 8136:132

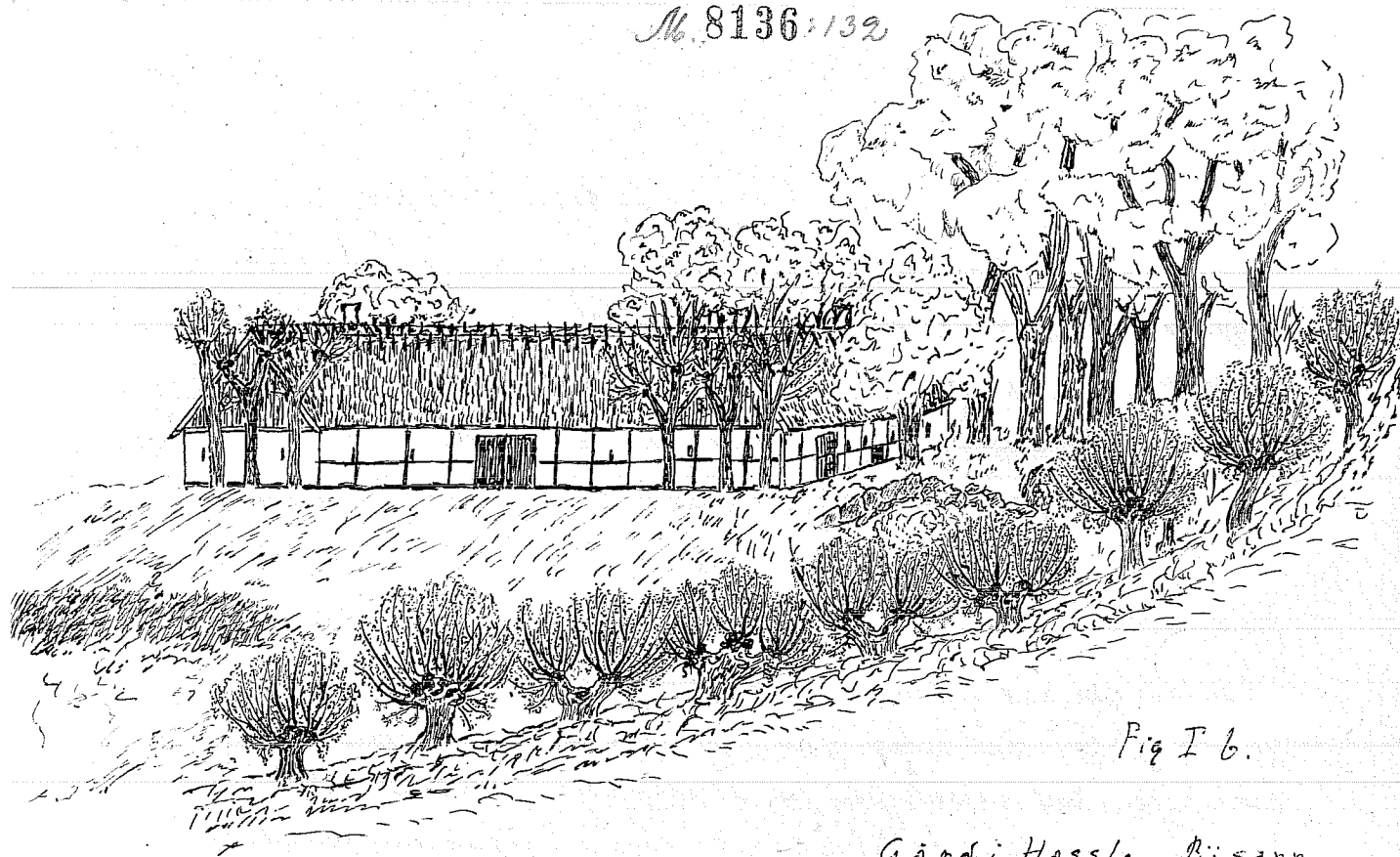
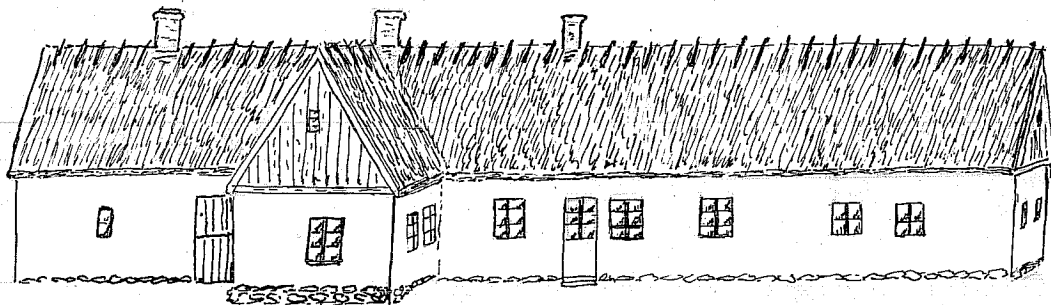

Fig I b.

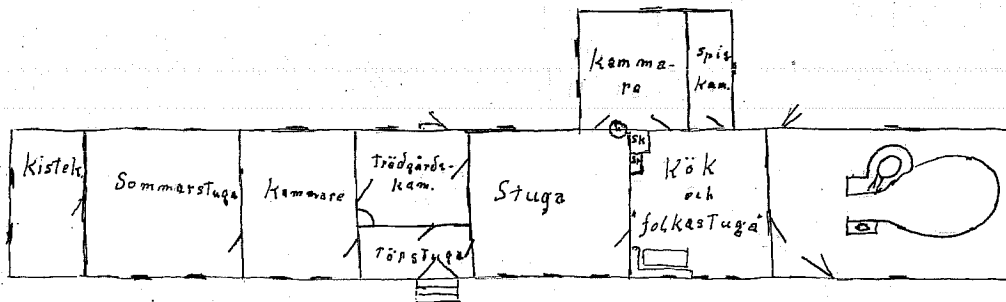
Gård i Hassle - Bösaarp.

No. 8136:133.

Trädgårdssidan.

Norja el. södra

Gårdssidan.

Fig II

Äger ingen tillämpning hos motstående gård.

ACC. N:R.

M 8136:134

Landskap: Skåne
 Härad: Vimmerby
 Socken: Lönstorp
 Uppteckningsår: 1941
 Upptecknat av: Elida Ahlsson
 Adress: 2:5 Lönstorp
 Berättat av: Ego iakttagelsen
 Född år i

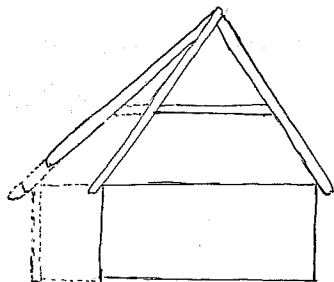
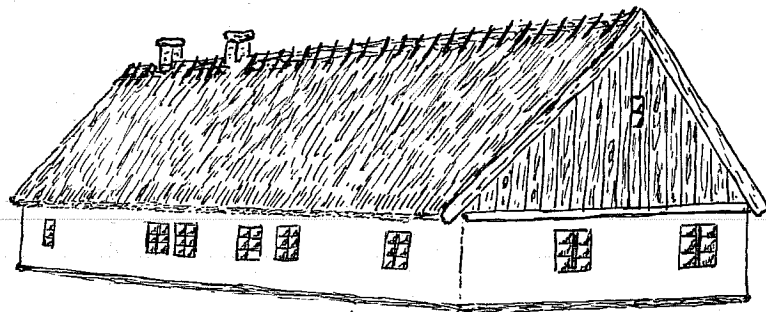
LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Förutom genom tillbyggande av murar i biden beddode man i några fall husen genom att förlänga spanar. Hantjälken i flyttas ut ytterväggen i husets baksida. Genom murarna kom man plåt i den del av huset som dagligen användes, men på detta andra sätt kom även bekugnen, som när huset var smalt sköt ut inom väggarna. Stugar som fört ut på smal ått delar kunde nu delas så att man fick den förhöjda kammaren. Hela huset blev rymligare, men utseendet förändrades på ändringar i den blev ej så vanlig som murarna, man måste ju också helt om husets leksida i öka ut alla innerväggar, inre och yttre. Ett sådant hus finns i södra delen av Lindby i Lönstorp socken.

Skriv endast på denna sida!

N. 8136 : 135.

Fig III s. *

Breddning av Göningshus.

1880-90 talet.

Tordagssängs i samband med 'hottjör'. *